

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Commodore
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN's PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	356
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	357

Redactioneel gedeelte

De vooruitgeschoven commandopost, door M. P. van Hoof, Majoor van de Generale Staf	358
Moderne strijd in polderland (II), door J. Sjoerds, Majoor der Infanterie	360
Het bataljonsvuurplan in de verdediging, door J. H. D. van Kuik, Kapitein der Infanterie, Leraar K.M.A.	366
Individuele gevechtsuitputting, door F. H. A. Kothe, Kolonel-Arts	371
Geleide projectielen voor interceptie van luchtaanvallen en hun integratie in de luchtverdediging, door A. P. de Bruyn, Majoor der Artillerie	375
De groep lichte vliegtuigen, door J. H. H. Lentz, Majoor-Vlieger wnr.	379
Nieuwe Uitgave	383
De uitwerking van een atoom-explosie op commerciële telecommunicatie-apparatuur, door H. C. Naarding, 1e Luitenant van de Verbindingsdienst	384
Beschikkingen op beklag over een opgelegde krijgstuuchtelijke straf en of over de omschrijving der strafreden, door mr. P. Westerdijk, Luit.-Kolonel van de Militaire Juridische Dienst	391
Meningen van anderen	393
Uit de Buitenlandse Vakpers	394

DE MILITAIRE SPECTATOR, 125e Jaargang nr 8, 355—402, Den Haag, aug. 1956

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen
van het MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Commodore
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 p. jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUK VERBODEN
MOORMAN's PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	356
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	357

Redactioneel gedeelte

De vooruitgeschoven commandopost, door M. P. van Hoof, Majoor van de Generale Staf	358
Moderne strijd in polderland (II), door J. Sjoerds, Majoor der Infanterie	360
Het bataljonsvuurplan in de verdediging, door J. H. D. van Kuik, Kapitein der Infanterie, Leraar K.M.A.	366
Individuele gevechtssuitputting, door F. H. A. Kothe, Kolonel-Arts	371
Geleide projectielen voor interceptie van luchtaanvallen en hun integratie in de luchtverdediging, door A. P. de Bruyn, Majoor der Artillerie	375
De groep lichte vliegtuigen, door J. H. H. Lentz, Majoor-Vlieger wnr.	379
Nieuwe Uitgave	383
De uitwerking van een atoom-explosie op commerciële telecommunicatie-apparatuur, door H. C. Naarding, 1e Luitenant van de Verbindingsdienst	384
Beschikkingen op beklag over een opgelegde krijgstuuchtelijke straf en of over de omschrijving der strafreden, door mr. P. Westerdijk, Luit.-Kolonel van de Militaire Juridische Dienst	391
Meningen van anderen	393
Uit de Buitenlandse Vakpers	394

DE MILITAIRE SPECTATOR, 125e Jaargang nr 8, 355—402, Den Haag, aug. 1956

Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMACHT- EN LUCHTMACHTORDERS

LANDMACHTORDERS

Nr 56118 — Afnemen van bloed bij militairen

1. Het is de militair met inachtneming van het bepaalde in punt 3 toegestaan zich bloed af te laten nemen tot een maximum van een halve liter per half jaar.
2. Aan de werving van bloedgevers door het Nederlandsche Roode Kruis onder de militairen dienen de Garnizoenscommandanten hun volle medewerking te verlenen en zich hierbij te doen adviseren door de Chef MGD ter plaatse.
3. Als bloedgevers mogen niet optreden:
 - a. militairen, die deelnemen aan een zware lichamelijke training;
 - b. militairen, die deel uitmaken van de bemanning van een vliegtuig;
 - c. militairen, die aangewezen zijn of worden voor diensten buiten Europa;tenzij voor directe transfusie in geval van acuut levensgevaar van een patiënt en voor het afgeven van bloed ten behoeve van de naaste familieleden, indien hiertegen bij de militair geneeskundige dienst geen bezwaren bestaan.
4. Na de bloedafname dient het volgende in acht te worden genomen:
 - a. de bloedgever moet gedurende 15 minuten blijven liggen, waarna hem koffie of melk wordt verstrekt;
 - b. de bloedgever wordt gedurende 24 uur vrijgesteld van praktische dienst;
 - c. aan de bloedgever, die voeding van rijkswege geniet, wordt gedurende 6 dagen een halve liter melk, 50 gram vlees zonder been en 150 gram fruit per dag extra verstrekt.

Nr 56124 — Registratienummers

1. Met ingang van 15 juni 1956 is de benaming „legernummer” gewijzigd in „registratienummer”. Omtrent het registratienummer gelden de bepalingen, welke zijn opgenomen in de volgende punten van deze beschikking.

2. Het registratienummer bestaat uit vier cijfergroepen, welke respectievelijk aangeven:
 - 2.1. het jaar van geboorte (00-99);
 - 2.2. de maand van geboorte (01-12);
 - 2.3. de geboortedag (01-31);
 - 2.4. het volgnummer, bestaande uit drie cijfers en lopende van 000 t/m 999.Tussen de cijfergroepen wordt een punt geplaatst, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.
3. Verstrekking van registratienummers geschiedt door de zorg van het Hoofd van de Afdeling Centrale Registratie van het Ministerie van Oorlog. Wanneer in de in het registratienummer verwerkte geboortedatum een fout wordt geconstateerd, dient hiervan bericht te worden gezonden aan voornoemd hoofd.
Wijziging van een registratienummer mag eerst geschieden, indien daartoe een opdracht is ontvangen van het Hoofd van de Afdeling Centrale Registratie.
4. In elk document of dossier, waarin de naam van een militair voorkomt — zulks m.u.v. documenten, welke de compagnie enz. niet verlaten — dient tevens het registratienummer van de betreffende militair voor te komen.

Nr 56126 — Aanwijzing van Algemeen Inspecteur tevens Commandant Mobiele Colonne als Commanderend Generaal.

Ter kennis wordt gebracht, dat bij Koninklijk besluit van 13 april 1956 (*Stb.* 216) de Algemeen Inspecteur tevens Commandant Mobiele Colonne is aangewezen als Commanderend Generaal in de zin van artikel 243 van de Regtspleging bij de Landmagt en in de zin van het Organisatiebesluit Rechtspleging te Velde 1944.

LUCHTMACHTORDERS

Nr 56594 — Afnemen van bloed bij militairen

Overeenkomstig Landmachtorder nr. 56118.

Nr 56595 — Vredesorganisatie Commando Luchtvaarttroepen

1. Het Commando Luchtvaarttroepen bestaat uit:

- a. de Staf van het Commando Luchtvaarttroepen;
 - b. het Luchtmacht Subsistenten Squadron;
 - c. Het Luchtmacht Instructie Regiment;
 - d. de Luchtmacht Officiers- en Kadernschool;
 - e. de Luchtmacht Bewakingskorps School.
2. De Commandant van het Commando Luchtvaarttroepen is rechtstreeks gesteld onder de bevelen van de Chef van de Luchtmachtstaf.
 3. De taak en de organisatie van de hierboven genoemde onderdelen zijn afzonderlijk vastgesteld.
 4. Als oprichtingsdatum van meerge-
- noemde onderdelen dient te worden aangehouden:
 - a. voor de Staf van het Commando Luchtvaarttroepen 2 april 1946;
 - b. voor het Luchtmacht Subsistenten Squadron 1 augustus 1955;
 - c. voor het Luchtmacht Instructie Regiment 26 januari 1953;
 - d. voor de Luchtmacht Officiers- en Kadernschool 1 juli 1947;
 - e. voor de Luchtmacht Bewakingskorps School 21 juni 1950.
 5. LuO Nr 56514 (zie De Mil. Spectator nr 3, 1956, blz. 95) vervalt.

Nr 56598 — Registratienummers

Overeenkomstig Landmachtorder nr. 56124.

Mededelingen van de CHEF VAN DE GENERALE STAF

OPGAVE VAN VERSCHENEN VOORSCHRIFTEN ENZ.

1170 (2-1170) 2e Opgave van wijzigingen op boekwerk 1170 „Kazerneringsreglement voor de Kon. Landmacht en de Kon. Luchtmacht“.

2-1350-E-1 Handboek v. d. Geniesoldaat.

VR 2-1355 Aanwijzingen voor Basisopleiding en voortgezette opleiding tot geoefend soldaat.

VR 2-1356 Aanwijzingen voor de algemene kadervorming.

1662 (TH 11-158) 1e Opgave van wijzigingen op 1662 (TH 11-158) „Radio-installatie CPRC-26 (type X).“

2505 7e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op de catalogus nr 2505, uitg. 1953 (Legerformulieren).

2506 2e Opgave van wijzigingen op 2506 „Boekenlijst“, uitgave 1955.

TH 5-200 } Benzinemotor, Briggs en Strat-

TH 5-201 } ton, modellen 9 FB, 14 FB en

TH 5-229 } 23 FB.

TH 5-246 Aggregaat M5, benzinemotoraandrijving, draagbaar op slede, 3 kVA-130 volt-50 Hz 125 volt-60 Hz.

VTH 9-899 Handleiding munitie voor de Luchtdeelartillerie.

VR 10-202 Onderhoud van gaskleding.

VS 11-6 Het opstellen van een bericht (1702 vervalt hiermede).

TH 11-51 Voortplanting van radiogolven, antennes en frequentie-keuze.

Voortplanting van radiogolven in de troposfeer en ionosfeer, beschrijving en constructiegegevens van de meest voorkomende antennes, voedingslijnen en frequentiekeuze volgens de Britse en Amerikaanse methode. (Oefeningsaanwijzing nr 42 vervalt hiermede).

VS 11-52 Wijziging nr 1 (dec. '55) op VS 11-52 VBD 1 deel 2 Index, distributie en aanvraag SIC's en VBD's 6 en 7 & 8.

VTH 11-304/3 1e en 2e Lijns onderhoud aan het radartoestel AA 3 Mk 7.

VS 27-101 Pensioenregelingen Militair Personeel.

VB/10/V-4 Verantw.bulletin (behorende bij Voorschrift 1326-V) „Gebruik van de rekening inventarislijst L.Form.nr. 13837, voorgeschreven voor het in de was gaan van lijf- en werkgoederen“, 2e druk (1e druk vervallen).

SK 9-370 Smeerkaart voor Jeep (Ford, 2W, DL, DAF-YAA 602/612).

SK 9-329 Smeerkaart Oplegger 6 ton, Willy's Overland) ¼ ton 4x4, codenr. 09-2551.

IK 11-304 Het aan- en uitschakelen van de 3 MK 7 (IK 232 vervalt hiermede).

IK 44-22 Het ABC van de Sectiecommandant van een afd. lt lua terr.

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke landmacht of aan de Koninklijke Luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

De vooruitgeschoven commandopost

door M. P. VAN HOOFF, *Majoor van de Generale Staf*

Een Commandant is persoonlijk aansprakelijk voor alles wat zijn onderdeel doet of nalaat te doen, dit in tegenstelling met het Russische Leger waar een gedeelte van de verantwoordelijkheid bij de Staf berust, maar wat ook inhoudt dat die staf bepaalde bevoegdheden heeft. Om zijn veelomvattende taak te kunnen uitvoeren wordt een Commandant bijgestaan door een staf. Het meest efficiënte is als de staf in zijn geheel bij elkaar en de Commandant bij zijn staf is. Tijdens acties is dit echter niet mogelijk, aangezien de operationeel georiënteerde stafsectiën zich zover mogelijk naar voren moeten bevinden, terwijl het verzorgende en administratieve gedeelte van de staf nauw contact moet hebben met de verzorgende onderdelen en inrichtingen en dus meer achterwaarts moet zijn opgesteld. Een staf op divisie-niveau en hoger wordt daarom gewoonlijk gesplitst in een *Commandopost* (Amerik. Commandpost, Engels Main Headquarters) en in een *Stafkwartier* (Amerik. Rear Echelon, Engels Rear Headquarters). De globale locatie van de Commandopost en van het Stafkwartier wordt vastgesteld door de Commandant na aanbevelingen van respectievelijk Hfd G3 en Hfd Sectie G4, waarbij Hfd Sectie Vbd D moet zijn gehoord, waarna Hfd Sectie G1 met de Commandant Staf de verdere detailregeling verzorgt.

De Commandant bevindt zich in de commandopost, omdat hij zich daar zover mogelijk naar voren bevindt en vandaar uit het best invloed kan uitoefenen op het verloop van de gevechten. Van hieruit zal de Commandant zijn onderdelen bezoeken, waarbij hij zich kan doen vergezellen door een of meer stafofficieren en tijdens welke hij middels radio en/of telefoon regelmatig contact met zijn staf onderhoudt. Toch kunnen de omstandigheden zodanig worden dat het nodig is dat hij zich, vergezeld van een kleine staf, naar voren begeeft, en een zg. *Vooruitgeschoven Commandopost* inricht (Amerik. Advance Commandpost, Engels Tactical Headquarters). Op LK niveau zal deze Vooruitgeschoven Commandopost zich meestal in de omgeving van de Commandopost van een der voordivisiën bevinden. Alleen *indien noodzakelijk* moet tot de vorming van een Vooruitgeschoven Commandopost worden overgegaan. De Amerikaanse Voorschriften spreken zich in deze niet zo duidelijk uit als de Engelse. Het Amerikaanse FM 101 - 5 vermeldt in pt 58 „A commander frequently places himself forward of the established commandpost. He may be accompanied by a small staff and a signal detachment. In a rapidly moving situation this *Advance Commandpost* may be separated semipermanently from the remainder of the forward echelon”.

Het Engelse voorschrift Command and Organization of a Corps HQ in War geeft aan: „Although the Corps Commander will spend most of the day visiting subordinate HQ and travelling round his Corps area, he should whenever possible return to his own HQ in the evening. On occasions however he may wish to remain in the forward area and to direct the battle for a *limited* period from a small headquarters in advance of his Main HQ. A HQ of this type is called: a Tactical HQ.”

„Corps Commanders must resist the temptation to open a Tactical HQ on every possible occasion. All Commanders like getting away to their own small HQ, but all chiefs of staff dislike losing personal touch with their commanders during the height of the battle. A Tactical HQ should only be opened when it is almost impossible for *physical* reasons for a commander to get back to his Main HQ in the evening”. Een Commandant zal er voor moeten waken om op een Vooruitgeschoven Commandopost zeer ingrijpende beslissingen te nemen. Hij zal zich in principe moeten beperken tot beslissingen in zaken waar zijn staf reeds in is gekend en waarvoor door zijn staf reeds plannen zijn uitgewerkt. In de verdediging kan dit bv. zijn het als LKC opheffen van de beperking omtrent de inzet van de divisie-reserve; het niet doen uitvoeren van een divisie tegenaanval; het bepalen van het juiste tijdstip en plaats van de legerkorps-tegenaanval. In het laatste geval kan hij zijn staf berichten: Plan uitvoeren. Uur U Hierop kan de staf de reeds getroffen maatregelen en voorbereidingen ten uitvoer brengen. Naast het gevaar van te geringe coördinatie met de staf is verder het bezwaar dat het benodigde personeel uit de staf moet worden vrijgemaakt, wat een extra belasting betekent voor het overige (overblijvende) personeel, omdat de respectievelijke sectiën toch hun normaal werk moeten blijven doen. Door het ter beschikking hebben van helicopters en lichte vliegtuigen bestaan voor een Commandant in feite geen afstanden meer en is het tijdverlies om zich naar de onderdelen te verplaatsen praktisch te verwaarlozen. De gevallen waarin tot vorming van een Vooruitgeschoven Commandopost moet worden overgegaan zullen dan ook zeer sporadisch zijn. Moet in voorkomend geval toch een Vooruitgeschoven Commandopost worden gevormd dan moet deze op legerkorps-niveau minimaal bestaan uit:

Commandant + Kapt. Adjudant
Off toegevoegd

(fungeert als C-Staf en kan worden
ingeschakeld voor het bijhouden van
de operationele overzichtskaart)
(bv. plv. Hfd G3)

Een Officier G3
Een Officier G2
LKAC + enig personeel
LKGC + enig personeel
een vbd officier en een vbd detachement
een motortransport detachement
een bewakingsdetachement
Keuken- en Mess-personeel

Moderne strijd in polderland (II)

door J. SJOERDS, *Majoor der Infanterie, Staf NTB.*

„Alles wat u uitvoert is uitstekend. Uw troepen verrichten wonderen onder de slechtste topografische en atmosferische omstandigheden. Ik twijfel er aan of andere troepen het zo goed zouden kunnen doen. Gelieve aan uw manschappen te zeggen, dat ik over hen tevreden ben.”

Welke commandant zou niet gaarne een dergelijk rapport van zijn chef ontvangen? En welke chef zou niet met vertrouwen vervuld zijn als hij een dergelijke tevredenheidsbetuiging kan laten uitgaan? Volgens de aanhaling werden er wonderen verricht onder de slechtste topografische omstandigheden. Er werden wonderen verricht in het slechtste stukje terrein van Europa. Dat terrein heette: Nederland. De wonderen werden verricht door het 2e Canadese Leger onder generaal G. G. Simonds in oktober 1944 in het Nederlandse polderterrein van West-Brabant. En het was Montgomery, die aan de generaal Simonds deze persoonlijke nota stuurde.

In mijn artikel „Moderne strijd in polderland” in het juli-nummer van De Militaire Spectator 1952 heb ik een vergelijkende studie gemaakt tussen de voor 1940 vastgestelde richtlijnen voor gevechten in polderland en de door de geallieerden opgedane ervaringen in WO II. In dit artikel wees ik er tevens op, dat het van belang is om „up to date” te blijven op dit terrein, opdat voorkomen wordt, dat wij in de toekomst bij het voeren van een polderoorlog dilettanten zouden blijken te zijn in ons eigen terrein. Sinds het schrijven van het eerste artikel zijn reeds wederom waardevolle gegevens vrijgegeven door de Geschiedkundige Sectie van het Canadese Leger. De ervaringen van Duitse zijde zullen — naar te verwachten — weldra ter beschikking komen. Bovendien zijn door Nederlandse troepen verschillende oefeningen in het polderland uitgevoerd. Al deze ervaringen tezamen maken het mijns inziens gewenst om een kort overzicht te geven van de laatste stand van zaken.

De polder is een specifiek Nederlands stukje grond. Het hart des lands heeft uitsluitend polderterrein. Ook hier dwingt het terrein ons tot een tactisch optreden hetwelk aan dit soort terrein is aangepast. Nog steeds bestaat de neiging om een optreden in polderland — vooral voor wat betreft het plan van manoeuvre — te laten verlopen op een wijze zoals dat te doen gebruikelijk is in een soort terrein waarin meestal onze tactische oefeningen op de kaart — welke aan scholen en op cursussen worden onderwezen — plaatsvinden.

De facetten, die thans aan een nadere beschouwing zullen worden onderworpen zijn: het optreden bij nacht; de infiltratie; het formeren van kleine tactische verbanden; en de tactische indeling van het polderterrein. De oorlogservaring heeft geleerd, dat een aanval in polderterrein ook met steun van artillerie een uiterst moeilijke operatie blijft vooral indien wateren moeten worden overschreden met behulp van overgangsmiddelen. Deze kwetsbare en tijdrovende handelingen kunnen

ook het beste geschieden bij duisternis. Ook is het mogelijk de nadering tot op stormafstand bij duisternis te doen plaatsvinden om bij het aanbreken van de dag de stormaanval daarop te doen volgen. Terwijl de doorsnedenheid van het polderterrein reeds bij daglicht het houden van richting en verband uitermate bemoeilijkt, is dit bij duisternis uiteraard in nog sterkere mate het geval, welke omstandigheid het optreden bij nacht beperkt tot dat van kleine troepenafdelingen op smalle fronten. Een voortdurende, intensieve patrouille-activiteit zal ook — vooral des nachts — moeten geschieden o.m. om de nodige gegevens omtrent de vijandelijke stelling, het aanvalsterrein enz. Omgekeerd zal bij het voeren van de verdediging in polderland, de verdediger — teneinde een nachtaanval tijdig te kunnen onderkennen of om 's vijands inlichtingsactiviteit door middel van patrouillegang te bestrijden — ook zelf een voortdurende en intensieve patrouillegang tussen de steunpunten en in het voorterrein moeten onderhouden.

Tegenaanvallen, die in het algemeen slechts langs de accessen kunnen plaatsvinden, zullen veelal bij duisternis moeten worden uitgevoerd. Dit nachtelijk optreden kan eveneens geschieden in de vorm van infiltratie tussen en waar mogelijk in de vijandelijke steunpunten met het doel deze te vermeesteren of tenminste de vijand zoveel mogelijk afbreuk te doen. Dit laatste leidt dan tot een korte beschouwing over de infiltratie en haar waarde bij een optreden in polderland.

Onder infiltratie verstaan wij het langs de weg van de minste weerstand, zo mogelijk ongemerkt, doordringen in door de vijand bezet terrein. Infiltratie kan dus worden toegepast als een bepaalde wijze van tactisch optreden; het kan echter ook hulpmiddel zijn om de uitvoering van een aanval met een andere tactische conceptie mogelijk te maken. Het doel van een infiltratie kan verschillend zijn bv. het vernietigen van personeel, het vernielen van materieel of militaire kunstwerken, het verzamelen van gegevens, enz. Tenslotte is het ook mogelijk te trachten een zodanige sterkte aan troepen te infiltreren, dat hiermede een reguliere aanval in het door de vijand bezette terrein wordt uitgevoerd, veelal in samenhang met een aanval door andere troepen in front van de vijand. Aangezien geheimhouding, misleiding en verspreid optreden een eerste voorwaarde is om aan 's vijands waarneming en vuur te ontsnappen zal infiltratie voornamelijk worden toegepast bij duisternis of slecht zicht. De moderne wijze van oorlogvoering, waarin volledig gemotoriseerde eenheden of gevechtsgroepen optreden over meestal brede fronten begunstigen het gebruik van de infiltratie-tactiek. Maar dit geldt ook voor de verdediging. De dichtheid van troepen, die een bepaald frontgedeelte bezetten is zodanig, dat ook hier het toepassen van infiltratie gunstige mogelijkheden biedt.

Ook het terrein spreekt een woordje mee. Moeilijk geaccidenteerd terrein, grote bossen, bergen of jungle geven ruim voldoende kleinere gedekte naderingswegen waarlangs de infiltratie kan plaatsvinden. Maar zou polderland nu een gunstig terrein zijn voor deze vechtwijze? Inderdaad. Immers uit tactisch oogpunt bezien is er vwb de naderingswegen niet zoveel verschil tussen moeilijk geaccidenteerd terrein, moerassen en polderland. Ook het polderland is door het feit, dat ze polder is een moeilijk begaanbaar terrein. De wegen en de dijken zijn de naderingswegen. Het daartussen gelegen terrein is het aangewezen gebied

Afb. 1 Polderland

voor infiltratie. Een duidelijk voorbeeld hiervan vinden we in de verovering van het dorp Esschen, gelegen in het Belgische polderland.

„De bevelvoerende generaal gaf opdracht om voor het ochtendgloren het dorp Esschen in te nemen. De brigadecommandant overwoog, dat zijn troepen weinig kans hadden om een nachtaanval van het klassieke type tot een goed einde te brengen. Bijgevolg gaf hij opdracht om in de vijandelijke linies te infiltreren door elke weerstand te omtrekken en te hergroeperen in Esschen. Kleine patrouilles werden aangewezen om de posities van de vijand te benaderen en te beschieten, teneinde zijn aandacht af te leiden en op die manier de indruk te wekken, dat dit de enige te verwachten activiteit voor die nacht zou zijn. Vlak voor zonsopgang moesten de tanks oprukken langs de grote weg naar Esschen en het dorp binnendringen. Tezamen met de geïnfiltreerde groepen zou dan de vijand in het dorp worden aangegrepen en Esschen bezet. Zo is het ook geschied.”

Maak — bij toepassing van infiltratie — groepen van eigen samenstelling. Laat infiltreren tot over de weerstandskernen.

Infiltratie vraagt geen artillerie voorbereiding. Het geeft weinig verliezen. Het is een snelle, verrassende en beslissende methode. Het eist een commandant die risico's durft te aanvaarden want de directe controle over de troepen is vervangen door een goede opleiding voor dit doel. Infiltratie is de sterkere methode voor de zwakkere. Het is een risico tussen partiële vernietiging en „gedekte” aanval door verrassing. Het is een methode afgestemd op de oorlog zonder fronten, die wij in de toekomst tegemoet gaan.

Hoewel bovenstaand de aanval met behulp van infiltratie in polderland is geschetst zal het duidelijk zijn, dat ook voor de verdediging in polderland maatregelen dienen te worden beraamd om een en ander tegen te gaan.

De te nemen tegenmaatregelen worden opgesomd in ons VS 1386, Gevechtshandleiding. Op een enkel punt uit dit VS moet echter nog worden gewezen. „Bij het ontwerpen van plannen voor de bestrijding van infiltranten moet men zorgdragen, dat deze plannen alomvattend en realistisch zijn en gegrond zijn op de tactiek van de tegenstander en diens mogelijkheden. Aangezien de techniek van de infiltratie en de technische uitvoering van de nachtaanval vrijwel identiek zijn geeft — indien de omstandigheden daartoe nopen — een combinatie van deze twee een goede basis voor een succesvolle actie. Behandeling van de infiltratie-tactiek leidt nu naar het derde punt van beschouwing n.l. het optreden met kleinere tactische verbanden. Het toepassen van infiltratie leidt tot het op een bijzondere wijze samenstellen van de onderdelen belast met deze infiltratie. Maar er zijn meer factoren, die pleiten voor een speciale samenstelling van de aanvallende troepen in polderterrein. Behalve de infiltratie eist ook het optreden bij nacht en het in polderland meestal vechten in vele verspreide groepen een bijzondere samenstelling der onderdelen.

Gelet op het voorbeeld van de verovering van Esschen zullen wij een verdeling moeten maken in:

a. groepen, die offensieve druk op de vijand uitoefenen en hem moeten misleiden;

- b. groepen, die de infiltratie uitvoeren en het gevecht na uitvoering daarvan in deze kleine verbanden kunnen leveren;
- c. reserves, die oprukkend langs de naderingswegen, tezamen met de infiltratiegroepen het doel vermeesteren.

De indeling van een bat in de benodigde gevechtsverbanden kan op meerdere wijzen geschieden. Drie voorbeelden volgen hieronder.

a. een tir pel.
een ploeg P + M pel.
een groep zw mitrs.
een gew verzorger. | b. een tir pel.
een groep granaatw tp.
een mr van 5 cm.
een gew verzorger. | c. een tir pel.
een groep mitrs.
een gew verzorger. |
|--|---|---|

Voorgesteld wordt om bv. een batsggr bestaande uit een bataljon infanterie, een peloton zw mitrs, een pel mrn van 4.2 en een pel 8 tp als volgt samen te stellen:

- a. 6 groepen: een tir pel.
een groep zw mitrs.
een ploeg P + M pel.
een mr van 5 cm.
een granaatw tp.
een gew. verzorger.
- b. groep 7: een tir pel.
een ost pel.
- c. groep 8: een tir pel.
een pel 6 tp.
- d. groep 9: een tir pel.
een pel 8 tp.
(een pel mrn van 8 cm).

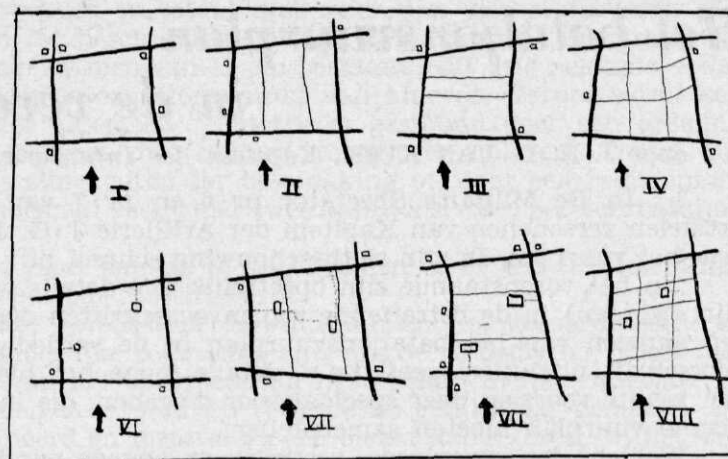
Een soortgelijke samenstelling is te verwerklijken bij een bat volgens de Amerikaanse organisatie. Het optreden in kleinere tactische verbanden in de vorm van een infiltratie bij nacht kan vele problemen van de aanval in polderland oplossen, in het bijzonder indien de eigen troepen qua uitrusting, bewapening en steunende onderdelen de mindere zijn van de tegenstander. Tenslotte wordt hier een mogelijke tactische indeling gegeven van het polderland.

Elk stuk polderland omzoomd door wegen of dijken moet als een tactisch terreincompartiment gezien en beoordeeld worden, zowel afzonderlijk als in samenhang met daaromheen gelegen terreindelen. Deze stelling is geformuleerd op empirische gronden. Immers, de oorlogservaring, zowel als de vredeservaring hebben geleerd, dat de oorlog in polderland wordt gevoerd van lijn tot lijn d.i. van dijk tot dijk, van weg tot weg. In mijn vorige artikel over de strijd in polderland is deze stelling nader geanalyseerd. Op grond van deze stelling moet het nu mogelijk zijn om tot een overzicht te komen van de mogelijke soorten polderterrein op grond van geografische en topografische gegevens.

Als voorstel moge ik hier dan een achttal vormen aanbevelen. Ter verduidelijking van de tekeningen het volgende. Steeds is een stuk terrein gekozen omzoomd door wegen of dijken. Langs deze wegen of dijken kunnen zich boerderijen bevinden en enige begroeiing.

I - het polderterrein is open zonder bebouwing en niet doorsneden.

Afb. 2 Tactische
indeling van
polderland

II - het terrein is zonder bebouwing maar doorsneden met in de richting van de aanval lopende terreinhindernissen;

III - het terrein is zonder bebouwing maar doorsneden met loodrecht op de aanvalsrichting lopende terreinhindernissen;

IV - het terrein is zonder bebouwing maar doorsneden met loodrecht op elkaar lopende terreinhindernissen;

V tot en met VIII - dezelfde terreinen maar thans met bebouwing in de polder.

De kracht van ons optreden in polderland schuilt voor een groot deel in het feit, dat wij Nederlandse officieren zijn. Dit brengt de verplichting mee om deze factor tot het uiterste uit te buiten. De in deze tekst gereproduceerde luchtfoto geeft een willekeurig stuk polderland weer.

Teneinde onze opvattingen te toetsen kunt u de onderstaande vragen beantwoorden:

- Met welk soort polderterrein heeft u hier te maken? (afb. 1).
- In welke richting lopen over het algemeen de wegen en de terreinscheidingen?
- Welke aanvalsrichting verdient uit hoofde van het antwoord op b de voorkeur?
- Hoe stelt u zich voor E-dorp (centrum van foto) te nemen bij nacht door middel van infiltratie met een bat inf?

N.B. Voor antwoorden: zie bladzijde 378.

Literatuur:

Mededelingen geschiedkundige Sectie Canadese Leger.
Field Manual 31-15.
Voorschrift 1529.
Tactische aanwijzingen.
Kampfweise Sabotagegruppen und ihre Bekämpfung.

Het bataljonsvuurplan in de verdediging

door J. H. D. VAN KUIK, Kapitein der Infanterie, Leraar K.M.A.

1. In De Militaire Spectator nr 6 en nr 7 van 1951 zijn twee artikelen verschenen van Kapitein der Artillerie J. G. J. van der Hulst over het vuurplan. In zijn slotbeschouwing schreef hij:

„In het vorenstaande zijn opzettelijk alle details weggelaten. Deze zijn (worden) in de betreffende wapenvoorschriften opgenomen”. Daar ten aanzien van het bataljonsvuurplan in de verdediging geen enkel voorschrift uitsluitel geeft t.a.v. details moge het hierna gestelde in een leemte voorzien, zeer speciaal voor diegenen, die in de praktijk genoemd vuurplan moeten samenstellen.

Wellicht ten overvloede, vestig ik er nog de aandacht op dat de gegeven schematische opzet in de praktijk zelden zonder meer toe te passen zal zijn, men beschouwe het als een grondthema waar, speciaal in verband met de factor tijd, op geïmproviseerd kan worden.

2. Het doel van het vuurplan is de vuren, welke een C ter beschikking staan, af te geven op de *juiste plaats*, op de *juiste tijd* en in de *juiste hoeveelheid* of met andere woorden en toepasselijk op de verdediging; vuur op de vijand te brengen zodra hij binnen grond- of luchtwaarneming gekomen is, hem onder steeds in kracht toenemend vuur te houden wanneer hij de stelling nadert, aan zijn stormaanval de kracht te ontnemen door een aaneengesloten strook van stormvuren, hem bij binnendringen van de stelling door geconcentreerd vuur te vernietigen c.q. tot stoppen te dwingen, en hem uit de stelling te werpen door een tegenaanval.

Voor een c van een voorbataljon, waarbij aangenomen wordt, dat dit bat de gevechtsvoorposten levert, houdt dit in, dat hij vuren laat voorbereiden.

- a. voor de gevechtsvoorposten (tot zover de waarneming van deze voorposten zich uitstrekt);
- b. tussen de gevechtsvoorposten en de stelling;
- c. vlak voor de stelling;
- d. in de stelling;

De wapens, welke deze vuren kunnen leveren zijn:

1. wapens afkomstig van de tir cien;
2. wapens afkomstig van de ost cie;
3. mortieren van 11 cm;
4. artillerie.

3. In het bevel van de rc zal, in zeer gunstige omstandigheden, reeds aangegeven worden voor ieder voorbat:

- a. aantal stormvuren van de artillerie;
- b. aantal stormvuren van de mrn van 11 cm;
- c. eventueel voorrang van pel. concentraties van de mr van 11 cm;
- d. eventuele prioriteit die het bat heeft t.a.v. de vuursteun die de afd r/s aan het regiment geeft;
- e. eventueel de door de rc reeds ontworpen art en mr van 11 cm concentraties.

Gewoonlijk worden in totaal niet meer dan drie stormvuren aan een voorbataljon ter beschikking gesteld. Een regiment infanterie beschikt over een cie zw mrn van 11 cm bestaande uit drie pelotons, zodat deze cie dus drie pelotons stormvuren kan afgeven. Verder wordt een regiment over het algemeen rechtstreeks gesteund door een afdeling lichte artillerie, hetgeen drie batterij-stormvuren oplevert. Totaal dus per regiment zes stormvuren ter beschikking of, daar een regiment in de verdediging normaal vecht met twee bataljons voor, per voorbataljon drie.

T.a.v. het at plan kan de rc nog bepalen of er een peloton tanks onder bevel van het bat gesteld wordt.

Aangezien het gecoördineerde vuurplan en het gecoördineerde at plan beiden afzonderlijke beginselen zijn van de verdediging, is het niet juist te spreken van het opnemen van het at plan in het vuurplan. In de praktijk worden deze plannen door de bc gelijktijdig gemaakt. Zij worden gecoördineerd en meestal op één oleaat aangegeven. In het verdere verloop van dit artikel wordt geen scheiding tussen beide plannen gemaakt.

4. Met de in het vorige punt genoemde gegevens gaat de bc nu op verkenning en ontwerpt, wat men wel eens noemt het „*vuurplan sec*” (terminologie van de Infanterie School). De bc begint met de vastgelegde schootsinrichtingen en de sectoren van de zw en lt mitrailleurs van het zw mitr pel te bepalen. Hierdoor bepaalt hij tevens ongeveer de plaats van deze wapens, de juiste plaats wordt bepaald door de pelotons-, groeps- of stuks c. Van deze wapens dient nauwkeurig nagegaan te worden in hoeverre razerend vuur verkregen wordt. Indien noodzakelijk (en dit zal nogal eens het geval zijn) neemt hij tevens de lt mitr .30¹⁾ van de voorpelotons op gelijke wijze in het vuurplan op.

Vervolgens gaat de bc na of er nog hiaten in deze gordel van mitrailleurstormvuren bestaan. Zo ja, dan worden deze opgevuld door de stormvuren van de mrn van 8 cm (stuks-, groeps- en zelden pelotons-gewijs, waaruit het opvallend karakter moge blijken). Van deze mortieren, die praktisch altijd in a/s gebruikt worden, geeft hij tevens het stellingterrein aan. Tot slot bepaalt de bc de juiste plaats van de stormvuren van de artillerie en de mrn van 11 cm. Deze vuren dienen de reeds vastgestelde stormvuren te versterken of aan te vullen op die terreingedeelten, waar de vuren der infanteriewapens geen of onvoldoende uitwerking hebben of op punten, welke 's vijands nadering begunstigen.

Uit het vorenstaande moge het duidelijk zijn, dat de zw mitrs in de verdediging nog steeds de basis voor het vuurplan vormen.

Naast deze vuren ontwerpt de bc nog vuren tijdens 's vijands aanval en vuren bij de tegenaanval (de stormvuren, hiervoor genoemd, maken ook deel uit van de vuren tijdens 's vijands aanval maar zijn en worden voor de duidelijkheid van dit artikel steeds apart behandeld). Deze vuren kunnen, wanneer nog nodig ter aanvulling van de door de rc ontworpen vuren, artillerie en mrn van 11 cm concentraties zijn.

¹⁾ In dit artikel is — om verwarring te voorkomen met de brens van de tir groepen — steeds gesproken over de lt mitr .30 van het tir pel; hiervoor kan uiteraard ook gelezen worden de bren op affuit.

Verder zijn dit de concentraties van de mrn van 8 cm en de sectoren van de 75 mm tlv's en van de tanks (de sectoren van de mitrs zijn, zoals hierboven gezien gelijktijdig met de vastgelegde schootsrichtingen vastgesteld). Wat betreft de volgorde van plaatsing van de concentraties van de mrn van 8 cm, de mrn van de 11 cm en van de art. kan men zeggen dat dit min of meer in de hier genoemde volgorde geschiedt, want ook hier geldt het principe, dat de bc eerst kijkt of hij het af kan met zijn eigen wapens en dan pas de zwaardere kalibers te hulp roept, dit is uiteraard afhankelijk van de soort doelen. Het is dus onjuist wanneer een bc een art concentratie vraagt op een terreingedeelte waar een conc van de mrn van 8 cm voldoende was geweest.

De volgorde van plaatsing van de sectoren van de tanks en de 75 tlv's levert geen moeilijkheden op, daar de tanks de ruggegraat van de at verdediging vormen en de 75 tlv's deze verdediging aanvullen, zodat dus te allen tijde begonnen wordt met de sectoren van de tanks.

5. Het „vuurplan sec" is het vuurplan, dat in gunstige omstandigheden klaar is bij de uitgifte van het bataljonsbevel. Het staat dan meestal alleen nog aangegeven op de kaartenplank van de S3, die als trouw adviseur en administrateur de beslissingen van de bc tijdens zijn verkenning vastlegt. Het vuurplan geeft zoals gezegd niet de absoluut juiste opstellingsplaatsen aan, wel geeft het deze ongeveer aan, terwijl het wel exact de opdrachten aangeeft.

6. Wanneer de ondercommandanten hun gebieden gaan organiseren, ontwerpen zij vuren om de ontworpen vuren van de bc aan te vullen of te versterken. De bc oefent toezicht uit, herziet eventueel zijn eigen plan, controleert de plannen van zijn ondercommandanten en geeft aan, welke veranderingen nodig zijn om deze plannen te doen passen in het bataljonsplan. Wanneer alle troepen hun opstellingen hebben voorbereid of ingenomen, dus na de uitvoering van het bataljons-, compagnies-, pelotons- en groepsbevel dienen de groepscommandanten hun vuurschets in bij de pelotonscommandanten, (zie hiervoor een artikel verschenen in „De Infanterist" nr. 3-1953 van de hand van de SMI Daemen). Deze laatsten verwerken deze schetsen tot een gecoördineerd pelotonsvuurplan.

Op hun beurt dienen de pelotonscommandanten hun gecoördineerde vuurplannen in bij de compagniescommandant. Deze verwerkt de vuurplannen tot een gecoördineerd compagnies vuurplan en dient dit bij de bataljonscommandant (S3) in, deze verwerkt de binnengekomen plannen in het oorspronkelijke ontwerp. Het nu gereedgekomen plan is het gecoördineerde bataljonsvuurplan, wat naar de rc gestuurd wordt.

7. Het beschreven proces treft U nauwkeurig uitgewerkt in onderstaande kolommen aan.

V.w.b. de vuren bij de tegenaanval zie de slotopmerkingen.

Het bat „vuurplan sec" — Vuren tijdens 's vijands aanval

Stormvuren

Andere vuren tijdens 's vijands aanval

De bc bepaalt:

De vastgelegde schootsrg (stormvuurg) van de lt en zw mitrs van het zw mitr pel.
Eventueel idem van de lt mitrs .30 van de tir pels in voorste lijn.

De sectoren van de lt en zw mitrs van het zw mitr pel.
Eventueel de sectoren van de lt mitrs van de tir pels. (zie slotopmerkingen)
Plaats van de concentraties van de mrn

Plaats van de stormvuren van de mrn van 8 cm. Plaats van de stormvuren van de mrn van 11 cm en van de artillerie, voor zover beschikbaar.

van 8 cm. (ook in de stelling). Plaats van de concentraties van de mrn van 11 cm en van de artillerie, voor zover nog nodig (ook in stelling). De sectoren van de 75 mm tlv's en van de eventueel onder bevel gestelde tanks.

De cc bepaalt:

Eventueel de vastgelegde schootsrg van de overgebleven lt mitrs .30 van de tir pels. Plaats van de stormvuren van de mrn van 60 mm.

Eventueel de sectoren van de overgebleven lt mitrs .30 van de tir pels. Plaats concentraties van de mrn van 60 mm. De sectoren van de 57 mm tlv's. Plaats concentraties van de mrn van 8 cm, mrn van 11 cm. en van de artillerie, voor zover dit nog nodig is; het behoort uitzondering te zijn.

De pc bepaalt:

De vastgelegde schootsrg van de lt mitr .30 van het tir pel, indien niet reeds geschied door bc of cc.

De sector voor de lt mitr .30 van het tir. pel, indien niet reeds geschied door bc of cc. De sector van de raketwerper. De sectoren van de brens. De sectoren van de groepen. Plaats van de concentraties van de mrn van 60 mm, voor zover nog nodig.

De grc bepaalt:

De sectoren van de geweschutters.

Het gecoördineerde vuurplan — Vuren tijdens 's vijands aanval

Stormvuren

Andere vuren tijdens 's vijands aanval

De grc geeft op een vuurschets aan:

De vastgelegde schootsrg en plaats van de eventueel in zijn vak opgestelde zw en lt mitrs van het zw mitr pel en de lt mitr van het tir pel.

De sector en plaats van de eventueel in zijn vak opgestelde zw en lt mitrs van het zw mitr pel en de lt mitr van het tir pel. De sector en plaats van de geweschutters. Sector en plaats van de bren. De hoofdschootsrg en plaats van evtl. in zijn vak opgestelde wapens t.w. raketwerper, 75 tlv's, 57 tlv. en tanks.

De pc geeft op het oleaat van zijn vuurplan aan:

De vastgelegde schootsrg en de plaats van de lt mitr .30 van het tir pel. De vastgelegde schootsrg en de plaats van eventueel in zijn vak opgestelde lt en zw mitrs van het zw mitr pel. De plaats van de stormvuren van de 60 mm mrn, de mrn van 8 cm, de mrn van 11 cm en de artillerie, allen voor zover vóór zijn vak gelegen.

De sector en plaats van de lt mitr .30 van het tir pel. De sector en plaats van eventueel in zijn vak opgestelde lt en zw mitrs van het zw mitr pel. De plaats van concentraties van de 60 mm mrn, de mrn van 8 cm, de mrn van 11 cm en de artillerie, allen voor zover vóór zijn vak gelegen. Sector en plaats van de tirailleurgroepen. De hoofdschootsrg en plaats van de brens. De hoofdschootsrg en plaats van de raketwerper. De hoofdschootsrg en de plaats van evtl. in zijn vak opgestelde 57 tlv. 75 tlv's en tanks.

De cc geeft op het oleaat van zijn vuurplan aan:

De plaats en de vastgelegde schootsrg van de lt mitrs .30 van de tir pels. De vastgelegde schootsrg en de plaats van evtl in zijn vak opgestelde zw en lt mitrs van het zw mitr pel. De plaats van de stormvuren van de 60 mm mrn en de plaats van de wapens. De plaats van de stormvuren van de mrn van 8 cm, de mrn van 11 cm en de artillerie, allen voor zover vóór zijn vak gelegen.

De sectoren en de plaats van de lt mitrs .30 van de tir pels. De sector en plaats van eventueel in zijn vak opgestelde lt en zw mitrs van het zw mitr pel. De plaats van de concentraties van de 60 mm mrn en de plaats van de wapens. De plaats van de concentraties van de mrn van 8 cm, de mrn van 11 cm en de artillerie, allen voor zover vóór zijn vak gelegen. De hoofdschootsrg en de plaats van de 57 mm tlv. De hoofdschootsrg en plaats van evtl. in zijn vak opgestelde 75 mm tlv's en tanks.

De bc geeft op het oleaat van zijn vuurplan aan:

De vastgelegde schootsrg en plaats van de lt en zw mitrs van het zw mitr. pel. De vastgelegde schootsrg en plaats van lt mitrs .30 van de tir pels. De plaats van de stormvuren van de mrn van 60 mm en de mrn van 8 cm en de plaats van de wapens. De plaats van de stormvuren van de mrn van 11 cm en de artillerie, voor zover vóór zijn vak gelegen.

De sector en plaats van de lt en zw mitrs van het zw mitr pel. De sector en plaats van de lt mitrs .30 van de tir pels. De plaats van de concentraties van de mrn van 60 mm en de mrn van 8 cm en de plaats van de wapens. De plaats van de concentraties van de mrn van 11 cm en de artillerie, voor zover vóór zijn vak gelegen. De hoofdschootsrg en plaats van de 57 en 75 mm tlv's. De hoofdschootsrg en plaats van evtl in zijn vak opgestelde tanks.

8. Slotopmerkingen

a. Op bats niveau zijn de vuren in de stelling, die deel uitmaken van de vuren tijdens 's vijands aanval, ook grotendeels de vuren tijdens de tegenaanval.

b. T.a.v. de lt mitrs .30 van de res pels en van de lt mitrs .30 van de res cie kan opgemerkt worden dat deze mitrs geen vastgelegde schootsrg hebben, doch een hoofdschootsrg, dit i.v.m. een eventueel te verwachten penetratie. Deze hoofdschootsrg en ook die van de 57 tlv's van de res pels worden door de bc vastgesteld.

c. In het „vuurplan sec" wordt gesproken van toegewezen sectoren van de 75 mm tlv's, tanks, raketwerpers en brens, terwijl in het gecoördineerde vuurplan hoofdschootsrichtingen worden aangegeven.

In werkelijkheid hebben al deze wapens een sector waarin zij vuren op gelegenheidsdoelen, maar om de oleaten beter leesbaar te maken geven wij op het oleaat van het gecoördineerde vuurplan slechts het midden van deze sectoren, zijnde de hoofdschootsri aan. Van de lt en zw mitrs van het zw mitr pel en de li mitrs .30 van de tir pels is de vastgelegde schootsrg de binnengrens van de sector.

Individuele gevechtssuitputting

door F. H. A. KOTHE, Kolonel-Arts.

Naar aanleiding van: dr. A. J. van Meurs: *Over gevechtssuitputting*.
Uitgave van Waesberge, Hoogewerff & Richards N.V., Rotterdam;
W. L. & J. Brusse N.V., Rotterdam, 1955. Prijs ing. f 10.50.

De schrijver, die met dit boek aan de Utrechtse Universiteit promoveerde tot doctor in de geneeskunde, was in het rampzalige eerste jaar van de oorlog in Korea bataljonsarts bij het Nederlandse Detachement Verenigde Naties. Hij nam daarbij iets waar, dat — zo lang de mens oorlog voert — velen vóór hem moeten hebben gezien, en ook in de toekomst nog velen zullen opmerken, namelijk dat talrijke militairen (onderofficieren en officieren niet uitgezonderd) geestelijk niet bestand zijn tegen de gevaren, dreigingen en ontberingen van de oorlog en het gevecht. Zij geraken als persoonlijkheden ontregeld. Dit begint bij sommigen al vooraf, op weg naar het oorlogstoneel, bij anderen eerst na langere gevechtservaringen, bij de meesten daar tussen in. Sommigen, in het begin voorbeeldig, storten van lieverlede, anderen daarentegen plotseling in; weer anderen ontplooiën zich eerst ten goede, maar knappen later af.

Deze waarnemingen moet men ook vroeger hebben gedaan. Een ruim aantal hiervan placht men toen echter te beschouwen als gevallen van desertie of lafheid voor de vijand. Hierop volgde de kogel; overigens zweeg men over het feit en drukte het zo snel mogelijk uit de aandacht weg. De andere gevallen loochende men eenvoudig, dan wel men „cureerde” deze met espartin en korporaalsstok (want hierin lag het toenmalige nut dezer uitrustingsstukken van officier en onderofficier), zodat zij vanzelf weder konden worden gerekend tot de grote rest der krijgslieden, die allen helden waren. En over deze helden zweeg men niet: dichters en geschiedschrijvers verheerlijkten hen met blijde galmen. Een simplistisch beeld in zwart-wit, dat de grens tussen wat dragelijk was en wat ondragelijk in een strijdend leger soms onkundig-willekeurig legde; een beeld, dat profijtelijk was voor dichters, schilders en historici, doch dat tegenwoordig niet meer opgaat.

Van Meurs' belangrijke waarnemingen staan niet alleen. Reeds gedurende de eerste wereldoorlog begon men bij soldaten in en na het gevecht op te merken, dat hun gedragingen en reacties niet meer pasten in het vroegere zwart-witte beeld.

Niet, dat deze gedragingen en reacties zo veel veranderd waren, maar het bleek, dat de zwart-witte voorstelling van zaken niet (meer) deugde. De ontwikkeling der toen nog vrij jonge wetenschappen psychologie en psychiatrie had de inzichten van haar beoefenaars in de gedragingen van enkeling en groep onder allerlei omstandigheden verbreed en verdiept. Deze inzichten bleven niet meer het monopolie van psychologen, artsen en psychiaters (in de ogen des krijgsmans van de oude stempel toen nog gevaarlijke lieden, zelf niet goed wijs en die elke eenvoudige zaak moeilijk maakten met hun vreemde kunsten), doch begonnen bij

het ontwikkelde publiek ingang te vinden. Zo drongen zij allengs door tot industriële, militaire en politieke leiders. Hierbij kwam, dat de eerste wereldoorlog een nieuw, voorheen ongekend beeld vertoonde van massaliteit aan inzet van mensen, machines, materieel en energie, niet slechts wederkerig gericht tegen de strijdkrachten, doch tegen ganse volken, daarbij hele mogendheden wegvagende.

In het tijdperk tussen de eerste en de tweede wereldoorlog zetten de verruiming en de verfijning der psychologie en psychiatrie zich voort. Niet alleen de bestudering der menselijke problemen in de industrie bood hierbij een arbeidsveld, doch ook de ontwikkelingsprocessen op politico-pathologisch (Spaanse burgeroorlog; Italië in Ethiopië; Japan in China; communisme; nationaal-socialisme; enz.), economisch (crisis; massawerkloosheid) en geestelijk gebied (dreigende voortschrijdende ontkerstening; falen van leiderschaps- en missiebesef; opstand der horden).

Toen de tweede wereldoorlog uitbrak waren dan ook in die landen, waar men de mens in die waarden wil honoreren, welke hij als individueel schepsel Gods ook werkelijk heeft, de ogen open en de geesten wakker, om deze mens als soldaat te observeren in een aantal miljoenenlegers, over de gehele wereld verspreid, onder de bitterste en hatelijkste tegenstellingen, kortom onder de zwaarste, gevarieerdste individuele en collectieve, lichamelijke en geestelijke beproevingen, vechten- de en stervende. Daarbij bleek, kort gezegd, dat men na de uitspraak: „recht van lijf en leden, dus goedgekeurd” bepaald niet iedere man tot „bruikbaar soldaat” kan maken om van hem een ononderbroken gevechtsrendement te kunnen eisen. Het stelsel PULHEMS (Canada) en overeenkomstige systemen (in Nederland ABOHZIS) werden uitgevonden, om de juiste man op de juiste plaats te brengen. Men raakte vertrouwd met het begrip, dat er naast lichamelijke ook psychische oorlogsletsels bestaan, waarvoor een afzonderlijke hulpverlening en afvoerweg moesten worden georganiseerd. Moreelsverzorging werd een veelomvattende, doch nadrukkelijk aangegeven verantwoordelijkheid der commandanten, zo veel omvattend, dat hun hiervoor specialistisch hulp-personeel ter beschikking moest worden gesteld.

De ervaringen uit de tweede wereldoorlog leidden, bij bestudering daarna, tot gewichtige gevolgtrekkingen. Deze schrijven onafwijsbaar voor, hoe men de talrijke varianten van bruikbare mannen in een Westers volk voor de talloze taken in een modern leger aantrekt en uitzoekt, tot — elk in zijn functie — zo goed mogelijke soldaten opleidt, deze tot efficiënte en tot vechten bereid zijnde onderdelen aaneensmeedt. Ten slotte stellen zij vast, hoe men met deze uit lichaam, ziel en geest opgebouwde onderdelen vecht, er — onder zo gering mogelijke fysieke en psychische verliezen — meester mede blijft van het slagveld, mitsgaders er de oorlog mede wint (en de vrede behoudt!).

Waren deze conclusies na de tweede wereldoorlog onafwijsbaar, gemeengoed waren zij nog niet. Ja, het leek wel alsof men hier en daar in militaribus en vooral alom — *mutatis mutandis* — in politicis deze voor het Westen zo belangrijke kennis in de ijskast had geborgen.

Maar de oorlog in Korea leerde wel anders. Alle ervaringen uit de tweede wereldoorlog werden er bevestigd, ja, de soldaat der vrije wereld onderging hier nog eens zo vele nieuwe en verschrikkelijke beproevingen,

dat vele der oudere conclusies moesten worden verscherpt en uitgebreid. Het grote winstpunt van deze oorlog was echter dit: de bovengenoemde onafwijsbare conclusies werden thans wel gemeengoed bij alle militaire en vele politieke leiders. Hiermee, alsook met het gebruik van de helicopter voor gewondenafvoer uit voorste lijn, is de Koreaanse oorlog militair-geneeskundig getypeerd, zoals de primaire wondnaad en de echelonering van afvoer en verpleging de eerste, de chemotherapeutica, de antibiotica, de shockbehandeling met plasma en bloed de tweede wereldoorlog militair-geneeskundig kenmerken.

Het boek van Van Meurs prent ons het boven beschreven beeld na drukkelijk in en wijst er op, dat de levensproblemen zich niet uit zich zelf oplossen, maar dat wij verdriet, zorgen, rampzaligheid, liefdeloosheid, haat, ziekte, oorlog, dood moeten zien als gegevenheden in dit leven op aarde, waartegen ieder voor zich en wij allen samen¹⁾ weliswaar volgens het grote gebod met alle kracht moeten strijden, doch die wij niet hovaardigerwijze mogen menen te hebben uitgebannen met enkele verbeterende administratieve maatregelen. Met andere woorden: wij¹⁾ spannen ons allen in (behoren dit althans te doen!) om al dat kwaad te bestrijden, doch moeten middelerwijl gedachtig blijven, dat het ondanks alles plotseling over ons kan komen als wij falen. En wie zou nimmer falen? Onze vaders hadden gelijk met hun vermaning: „Houdt het hart brandende, het hoofd koel en het kruit droog!” Van Meurs' boek, een boek voor mannen, schildert ons hoe het werkelijk was, is en op zijn minst zijn zal. Bij de grote zaak, waarvoor hij getuigt, mag hij, als Aischylos, met trots uitroepen: „Ik ben er ook bij geweest!”

De tweede verdienste van Van Meurs' boek is, dat het de hierboven geschetste vroegere ervaringen en conclusies aanvult met eigen belevingen in Korea, en deze in een uitstekende eigen stijl van uit de verre buitenwereld binnen de Nederlandse lezerskring brengt als een onontkoombare realiteit.

Want deze realiteitszin is een derde verdienste van dit boek. Het klemmende bewijs is geleverd, dat alles onverkort en integraal ook geldt voor de Nederlandse soldaat, niet meer en niet minder dan voor andere Westerse soldaten. Nu wisten wij hier in Nederland wel, dat verkortingen, vereenvoudigingen, mitigaties of schrappen van elders reeds beproefde beginselen en maatstaven voor selectie, opleiding, harding en disciplinering, moreelsopbouw en personeelszorg, zowel voor de dienstplichtige staatsburger-soldaat als a fortiori voor de beroepsmilitair, bij ons evenzeer ongunstig werken als elders, maar het is toch welkom, dit nog eens te zien bevestigd door gedegen praktijkwaarnemingen bij Nederlandse soldaten in het gevecht.

Overduidelijk bleek weer meermalen, dat men er bij de selectie niets mee wint, water in zijn wijn te doen. Psychisch zwakke broeders, karakterologisch aanvechtbare figuren, die men bij de inkeuring eigenlijk als ongeschikt of ongewenst zou willen afwijzen, moet men beslist niet „nog een kansje geven”, bijv. omdat „zij zo aandringen”. Met zulke

¹⁾ Wij moeten hierbij in het oog houden, dat dit „wij” — vooralsnog — alleen geldig kan worden geacht voor de Westerse cultuurkring met zijn in wezen Christelijke grondslag. Ook de Rus moet hierbij worden gerekend.

onzakelijke overwegingen, berustende op vals sentiment of ongeoeffendheid van de onderzoeker, komen én het onderdeel én de „goedgekeurde” soldaat in het gevecht bedrogen uit. Uiteindelijk neemt men toch een soldaat, een onderofficier, een officier aan om te velde en in oorlogstijd niet te falen, doch om te vechten en boven de bezoeken uit te rijzen!

Bijzondere aandacht vragen schrijvers opmerkingen over de afdoening van gevechtsverliezen op psychische grondslag (neuro-psychiatric casualties). Werkelijk bestaande beperkingen (bewust of onbewust) van psychische aard van de gevechtsvaardigheid (geneeskundig te bepalen) moeten worden geaccepteerd, nietbestaande, niet geneeskundig te bepalen beperkingen niet. De bij anderen waar te nemen trits: falen, naar achteren worden gevoerd en daar promotie maken, is voor elke frontsoldaat een moeilijk te verwerken krenking. *Het is niet de taak van de geneeskundige dienst om zich te ontfemen over diegenen, die zonder innerlijke strijd zich aan hun verplichtingen onttrekken; dezen behoren naar de krijgsraad te worden verwezen.*

De geneeskundige afdoening van duidelijk geestelijk gestoorden (krankzinnigen, zware psychopathen) vormt geen moeilijk vraagstuk. Zij behoren niet in een leger thuis. De te goeder trouw zijnde lijdensaan de verschillende vormen van gevechtsuitputting kunnen geheel of gedeeltelijk tot genezing worden gebracht en of in hun oude of in een andere functie bij de troep terugkeren. Doch tussen deze beide uitersten in komt nog een zekere groep militairen voor, die bepaald niet ziek zijn, maar ook niet echt strijdensgeschikt. Zij hebben (nog) niets gedaan, dat hen tot krijgsraadgeval maakt, of wel de zaak staat er juridisch zwak voor, dan wel zij hebben nog geen situatie meegemaakt, waarin zij — naar men reeds kan voorspellen — zeker zullen falen, met alle gevaren van geestelijke besmetting (bijv. paniek) voor hun omgeving. Zijn zij van goeden wille, dan kan men er hier of daar nog wel een baantje voor vinden (efficiënt is het niet en het zet kwaad bloed bij de goede elementen), maar meestal zijn zij niet van goeden wille. Hard aanpakken, zal men zeggen? Bij de werkelijk onbruikbare soldaat helpt alle hard aanpakken niet, want wat er bij een mens niet in zit, kan men er ook niet in slaan.

Dus: weg er mee! Maar hoe? *De echte onbruikbaarheid op zich zelf is geen ziekte. De geneeskundige kanalen en inrichtingen mogen dus voor hen niet worden misbruikt, want deze hebben te velde altijd al moeite genoeg om de stromen van bruikbare mannen te verwerken.* De geneeskundige inrichtingen mogen geen vergaarbakken worden van militair wangedrag, verlaagd moreel en mislukte soldaten. Deze „soldaten” geven altijd de meeste moeilijkheden, o.a. met de politie, of als zij tegen een meerdere opbotsen, die hen niet aan kan of aan durft.

Van Meurs pleit er voor om voor deze lieden, die men veelal tracht te spuien langs de geneeskundige kanalen, een mogelijkheid te scheppen voor een niet-geneeskundig ontslag, en wel een administratief ontslag tussen eervol en oneervol in. De Amerikaanse strijdkrachten kennen deze vorm van ontslag reeds lang, tot heil van alle partijen.

Van Meurs heeft een boeiend, maar ernstig boek geschreven, dat tot nadenken stemt en dat wij gaarne in de hand van elk troepen- en van elk stafofficier zouden zien!

Geleide projectielen

voor interceptie van luchtaanvallen en hun integratie in de luchtverdediging

door A. P. DE BRUIJN, *Majoor der Artillerie*

Tot voor kort waren nog slechts de luchtdoelartillerie enerzijds en de bemande interceptiejager anderzijds de beide hoofdcomponenten van de actieve luchtverdediging. De integratie van deze beide wapens met het doel beide tot het hoogst mogelijke rendement uit te buiten in hun gezamenlijke taak in achterland en gevechtzone kwetsbare gebieden en punten te beschermen tegen luchtaanvallen, zonder dat daarbij door de LuA schade berokkend wordt aan de jagers van de eigen partij, is een uiterst moeilijk probleem, waarvoor in het achterland een wat de Engelsen noemen „highly organised system” moet worden geschapen. Te velde probeert men dat zoveel mogelijk te benaderen, doch door de veel slechtere verbindingen bij de strijdende legers en andere intrinsieke nadelen, die daar optreden, zijn de problemen in verband met de integratie van jagers en LuA te velde nog veel meer gecompliceerd dan die voor het achterland. Zij vereisen een zeer zorgvuldige planning (prearranged) op hoog niveau (leger en luchtmacht), die van dag tot dag aan de operatiën moet worden aangepast. Als de tekenen niet bedriegen zullen beide genoemde hoofdcomponenten van de actieve luchtverdediging binnen niet al te lange tijd worden aangevuld met een derde belangrijke actieve component, de *geleide projectielen*. In West-Europa zijn deze momenteel nog niet operationeel in gebruik. In Amerika daarentegen heeft men reeds operationele eenheden van een geleid projectiel, genaamd Nikè (Grieks, de gevleugelde Godin van de overwinning). Het lijkt echter welhaast zeker, dat ook West-Europa spoedig deze nieuwe wapens aan haar luchtverdediging zal toevoegen, daar wel ieder thans overtuigd is geraakt, dat de orthodoxe LuA en de bemande jagers het zonder deze hulp niet meer kunnen bolwerken.

Hierboven is gesproken over een „aanvulling op” en „toevoegen aan” de bestaande luchtverdediging. Deze termen zijn gebruikt, omdat de mening, dat bij invoering van de geleide projectielen meteen alle problemen zouden zijn opgelost en dat met deze nieuwe wapens luchtaanvallen van alle hoogten met moderne aanvalsmiddelen zodanig effectief zouden kunnen worden bestreden, dat de LuA en de interceptiejagers weldra naar het museum zouden kunnen worden verwezen, op zijn minst voorbarig genoemd mag worden. Voorlopig lijkt aannemelijk, dat zij nog slechts als aanvulling zullen optreden voor die hoogten, waar de LuA in verband met haar bereik te kort schiet en de bemande jager moeilijkheden gaat ondervinden, omdat hij er niet in slaagt door de grote klimtijd naar deze hoogten tijdig te intercepteren. Tijdig in dit verband wil zeggen, vóór het ogenblik, dat de aanvalsmiddelen hun doelen hebben bereikt en hun nuttige lading op deze doelen hebben gedeponeerd. Tijd en ruimte in het West-Europese verdedigingsgebied liggen in dit verband binnen nauwe grenzen.

Zeer waarschijnlijk zullen dus straks bij de luchtverdediging drie actieve afweermiddelen op de best mogelijke wijze moeten worden geïntegreerd en het bestaande systeem zal moeten worden aangepast om aan de nieuwe eisen het hoofd te kunnen bieden. Het uiteindelijk doel blijft hierbij de drie afweermiddelen zodanig te doen optreden, dat alle drie een zo hoog mogelijke bijdrage leveren aan de totale verdediging; m.a.w. dat ieder der drie middelen die doelen aangrijpt, waartegen zij betere kansen heeft dan de beide andere. Hiervoor is het nodig, dat de doelen zeer vroeg worden onderkend, opdat in de centrale commandopost van een luchtverdedigingsgebied, welke de aanwezige afweermiddelen in dat gebied controleert, tijdig kan worden beslist, welke der drie afweermiddelen in een bepaald geval in actie zal moeten komen of met welke combinatie dezer middelen de aanval zal worden bestreden.

Behalve met de conventionele hoog aanvallende bommenwerper en andere van lagere hoogte aanvallende conventionele vliegtuigen zal thans rekening moeten worden gehouden met:

a. supersonische strategische geleide projectielen met dezelfde taak als de strategische bommenwerper;

b. tactische geleide projectielen, te beschouwen als moderne artillerie met groter bereik of als een andere vorm van tactische luchtmacht;

c. vanuit moedervliegtuigen met grote actieradius en hoog plafond afgeworpen glijbommen, al of niet voorzien van een eigen voortstuwingsinrichting en naar het doel geleid vanuit het moedervliegtuig.

De kenmerken der conventionele aanvalsmiddelen mogen hier verder onbesproken blijven. De moderne aanvalsmiddelen onderscheiden zich hoofdzakelijk door hun zeer hoge snelheid, in vele gevallen waarschijnlijk te groot om van de jagers en de LuA enig succes te verwachten. Wellicht zal de LuA nog tussenbeide kunnen komen tegen de onder c. genoemde geleide bommen, doch haar middelen zouden dan dienoverkomstig gewijzigd moeten worden.

Welke karakteristieken hebben de afweermiddelen?

a. Geleide interceptieprojectielen

Slechts enkele gegevens zullen worden gegeven, voor zover thans bekend van ontwikkelde wapens. Men moet hierbij echter bedenken, dat de evolutie zeer snel voortschrijdt en dat de mogelijkheden, die bij LuA en jagers vrijwel uitgeput schijnen, voor de geleide projectielen nog pas zijn aangeboord. De voornaamste karakteristieken zijn de grote stijgsnelheid en de snelheid in het algemeen, de bewapening en de nauwkeurigheid. De actiestraal schijnt tot nu toe nog niet verder te reiken dan ± 50 mijl (Oerlikon Zwitserland 20 km; Nike USA 25 à 30 mijl; Nike B 50 à 60 mijl; Terrier US Navy 18 km). Het geleide projectiel keert niet terug en moet dus door zijn nauwkeurigheid en de doelmatigheid van zijn bewapening voor éénmaal voldoende rendabele resultaten bereiken. De mogelijkheden voor deze bewapening zijn minder begrensd dan bij de LuA en de jager. Het gewicht aan explosief in het LuA projectiel hangt sterk af van het kaliber en de vereiste zeer hoge aanvangssnelheden beperken het mee te voeren gewicht aan springstof in sterke mate. Bij het geleide projectiel is de aanvangssnelheid veel minder

groot; dezelfde beperkingen doen zich dus niet gelden. De eindsnelheid is zeer groot, hetgeen de uitwerking van de nuttige lading vergroot. De begrenzingen van de bewapening der jagers zijn algemeen bekend. Men kan ze echter uiteraard uitrusten met kleine geleide projectielen (AAM - Air to Air Missiles). Bij de bewapening van vanaf de grond geleide interceptiemissiles kan men voorlopig zijn fantasie nog de vrije loop laten. Nog maar zeer kort geleden werden in de Amerikaanse pers proefnemingen aangekondigd met atomische explosieven voor luchtverdedigings-toepassingen. Wat de nauwkeurigheid betreft hangt alles af van de gebruikte geleidingssystemen, die steeds verder worden ontwikkeld. Voor geleide projectielen voor interceptie komen in aanmerking het commandosysteem en de „bundelrijder”, meestal gecombineerd met een eigen automatisch doelzoekend systeem in het projectiel. Deze systemen werden reeds eerder besproken (zie o.a. mijn artikel Spectator maart 1952) en zullen hier niet verder worden behandeld. De geleidingssystemen schijnen thans zodanig te zijn ontwikkeld, dat reeds verschillende geleide projectielen voor interceptiedoeleinden in serieproductie genomen zijn en bij proefnemingen opmerkelijke resultaten hebben getoond. Zeker is het, dat slechts deze wapens met vergelijkbare snelheidskarakteristieken in staat zullen zijn op te treden tegen vijandelijke missiles met snelheden, die Mach 1 belangrijk overtreffen.

b. De interceptiejager

Deze zal in vergelijking met het geleide projectiel in vere opzichten aan het kortste eind gaan trekken; zij het voorlopig nog niet wat betreft de actiestraal. Doch de tijd, die de jager nodig heeft om zijn doel te bereiken zal voor vele moderne en zeer speciaal voor de op zeer grote hoogte aanvallende middelen van de vijand te lang worden, in het bijzonder voor het smalle verdedigingsgebied in West-Europa. De noodzakelijke superioriteit tegenover de moderne bommenwerper is reeds nauwelijks meer aanwezig; tegen nog modernere middelen zal de be-mande jager weinig kansen meer hebben.

c. De Luchtdoelartillerie

Haar grote nadeel is het beperkte bereik. Zij kan slechts tussen-beide komen in een betrekkelijk klein gedeelte van het luchtruim, zij het dan ook, dat zij daar een vrijwel ononderbroken vuuruitwerking van redelijke nauwkeurigheid kan onderhouden. Voor de zeer lage aanval zal de LuA waarschijnlijk voorlopig nog de beste uitwerking behouden, daar noch de jager noch het geleide projectiel hier op hun best zijn. Het geleide projectiel immers wordt gelanceerd, moet stabiliteit en snelheid verkrijgen en kan dan accuraat worden geleid.

Het begin der banen geeft wat de geleiding betreft de grootste moeilijkheden, zodat voor lage hoogten en korte afstanden de kanonnen het waarschijnlijk vooralsnog blijven winnen.

Resumerende kan dus de volgende ontwikkeling worden verwacht:

- a. Geleide projectielen als afweer tegen soortgelijke wapens van de vijand en voorts voornamelijk als afweer tegen zeer hoge doelen van allerlei aard.

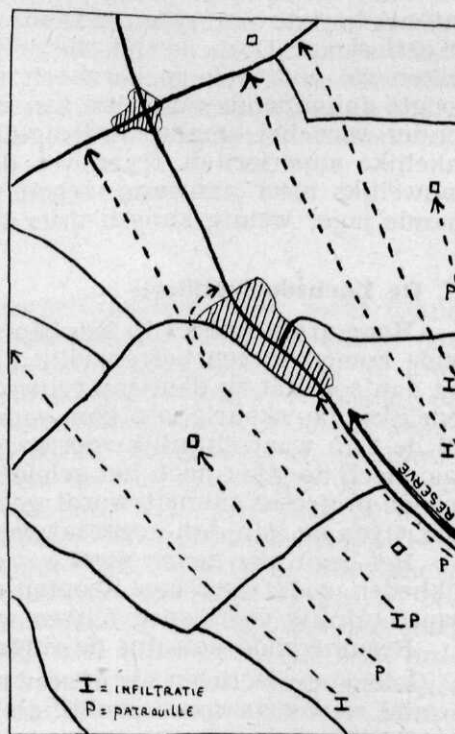
- b. Jagers als afweer tegen minder hoge doelen, waartegen nog een succesvolle interceptie kan worden verwacht.
- c. LuA tegen doelen, die binnen haar bereik komen.

De problemen, die zullen moeten worden opgelost om deze drie middelen zo soepel mogelijk te integreren in een niet te star systeem om van alle drie het hoogste profijt te trekken zullen gecompliceerd zijn. Voor alles is nodig een uiterst snel onderkennen van de ware aard van een vijandelijke aanval. In dit verband zij gewezen op de onlangs aangekondigde verbeteringen van het waarschuwingssysteem aan de Oostgrenzen van het West-Europese gebied. Ook de zeer snelle onderkenning van het vraagstuk „Vriend of vijand” zal moeten worden opgelost. De enige mogelijkheid lijkt hier een full-proof elektronisch IFF systeem (IFF = identification friend or foe).

Moderne strijd in polderland

ANTWOORDEN

- a. typen II, IV en VIII.
- b. van rechts beneden naar links boven.
- c. aanvalsrichting evenwijdig aan grote weg door E-dorp.
- d. zie tekening.

Afb. 3 Infiltratie bij nacht in polderland

De groep lichte vliegtuigen

door J. H. H. LENTZ, *Majoor-vlieger wnr.*

Inleiding

1. Het zal de lezer ongetwijfeld bekend zijn dat Amerika een groot aantal vliegtuigen — t.w. Piper Cubs, Hiller-Helicopters en Beavers — aan de Koninklijke Landmacht heeft toegewezen; deze vliegtuigen zijn c.q. worden geleverd via het Mutual Defence Aid Plan en zijn bedoeld om in oorlogstijd de taak van het Nederlandse 1e Legerkorps te vergemakkelijken. Zodra bedoelde toewijzing was geschied, heeft Zijne Excellentie de Minister van Oorlog bepaald, dat de Koninklijke Luchtmacht zou zorgdragen voor de levering van de vliegers en het technische personeel, terwijl de Koninklijke Landmacht de vereiste artillerie-waarnemers (later legerluchtwaarnemers) zou leveren.

2. Sinds deze beslissing werd genomen, hoort men wel eens de vraag stellen waarom de Koninklijke Luchtmacht de vliegers en het technisch personeel moet verzorgen en waarom niet al het benodigde personeel door de Koninklijke Landmacht wordt geleverd; de vragers stellen zich op het standpunt dat toch ook het Amerikaanse Leger — naar analogie waarvan het Nederlandse Leger is georganiseerd — al het personeel voor haar lichte vliegtuigen levert.

Beweegredenen

3. Schrijver stelt zich op het standpunt dat de genomen beslissing na rijp beraad tot stand is gekomen en dat het niet zijn taak is de beslissing aan kritiek te onderwerpen. Hij wil echter trachten de beweegredenen, die de Minister tot dit besluit brachten, uiteen te zetten.

4. Het ligt voor de hand dat indien men over vliegen spreekt, men direct denkt aan dat deel van de krijgsmacht, dat zich in eerste instantie hiermede bezig houdt en waarvan men weet dat het beschikt over terzake kundig personeel, t.w. de Koninklijke Luchtmacht. En niet alleen kundig personeel, maar tevens de geëigende opleidingsinrichtingen, vliegvelden, hangars en dergelijke voor vliegen kostbare, doch onontbeerlijke zaken.

Het spreekt voor zichzelf dat — indien de Minister had beschikt dat de Koninklijke Landmacht al het personeel zou leveren — het Leger zich voor een zeer moeilijke taak gesteld had gezien. Immers zou men vliegers moeten opleiden — of laten opleiden — en daarenboven technisch personeel en legerluchtwaarnemers. Schrijver zou niet gaarne beweren dat dit een onmogelijke taak voor de K.L. zou zijn, maar wel dat een en ander een *zeer langdurig* en *zeer kostbaar* proces zou worden.

5. Toch zullen hardnekkige lieden beweren, dat het opleiden van vliegend en technisch personeel niet zo geweldig lang behoeft te duren en dat vorenstaande bewering overdreven is. Hiertegenover stelt de schrijver, dat hij niet aanneemt dat het in de bedoeling van de vragers kan liggen, dat de benodigde vredeskern aan vliegers en technisch personeel slechts overweg zou kunnen met Piper Cubs, maar dat

het toch zo dient te zijn dat de vredeskern zowel de Piper, de Helicopter als Beaver dient te kunnen vliegen en onderhouden. Beter zelfs dat de vredeskern in feite de nucleus aan instructeurs bevat voor de oorlogsreserve.

6. De lezer zal hebben opgemerkt dat schrijver het standpunt huldigt, dat de vredeskern moet bestaan uit beroepspersoneel, c.q. z.g. langverbanders; de argumenten hiertoe zijn dat zo inderdaad het vliegen van een Piper cub als gemakkelijk wordt gekwalificeerd (welke bewerking onjuist is) het vliegen van helicopters slechts goed kan geschieden indien de vlieger regelmatig en veel oefening krijgt. Het vliegen van een Beaver — welke is uitgerust met radio- en navigatiehulpmiddelen, blindvlieginstrumenten enz. — vereist een geroutineerde vlieger, die onder alle weersomstandigheden zijn doel weet te bereiken en de procedures beheerst om de aan hem toevertrouwde passagiers — meestal V.I.P.'s — veilig op de plaats van bestemming af te leveren.

Conclusie 1: opleiden van personeel der K.L. tot vliegers is een langdurige, kostbare zaak.

Conclusie 2: vredeskern dient te bestaan uit beroepspersoneel (c.q. langverbanders).

7. Indien de Minister bedoeld heeft het benodigde personeel op een nabije datum gereed te hebben, en tevens de voorwaarde stelt dat een en ander niet te duur mocht worden, dan zou de K.L. om bovenstaande redenen gediskwalificeerd zijn. Zouden deze redenen echter de enige zijn, die de Minister hebben doen besluiten vliegers en technici van de K.Lu te betrekken?

8. Om hierop te kunnen antwoorden, dienen wij de K.Lu eens nader onder de loupe te nemen. Wij hebben hier te maken met een zeer ongewoon verschijnsel, namelijk een luchtmacht welke voor 99% uit jachtvliegers bestaat. Het mag voldoende bekend verondersteld worden, dat niet elke vlieger een jachtvlieger is en dat niet elke leerling-vlieger het tot jachtvlieger brengt. Tevens wordt verondersteld, dat lezer weet dat jachtvliegers slechts voor een beperkt aantal jaren — de een langer, de ander korter — als jachtvlieger kunnen worden gehandhaafd in verband met hoge fysieke en mentale eisen.

9. Het opleiden tot jachtvlieger is zeer kostbaar en het zou uiterst inefficiënt zijn indien de ex-jachtvlieger in het geheel niet meer voor een vliegende functie in aanmerking kwam. Waarom de ervaren ex-jachtvlieger niet gebruikt als vlieger van de lichte vliegtuigen, waarover in dit artikel wordt gesproken? En waarom de reeds vergevorderde leerling-vlieger, die blijkt geeft niet uit het „jachtvliegershout” te zijn gesneden, niet een aanvullende opleiding gegeven voor de lichte vliegtuigen?

10. Het is zeker, dat de Minister heeft ingezien dat het bovenstaande de mogelijkheid bood om het reeds geïnvesteerde geld ten nutte te maken. Op deze wijze kreeg men immers op korte termijn en op goedkope manier de benodigde vredeskern aan vliegers. Ook kon de K.Lu beschikken over op zuigermotoren zeer ervaren beroepspersoneel, dat in plaats van een langdurige conversie op jetmotoren een korte, eenvoudige omscholing kon krijgen op de motoren van de lichte vliegtuigen. Daarenboven kon de K.Lu een vliegveld ter beschikking stellen, dat door zijn ligging als het ware naast het Hoofdkwartier van C-1 LK en de Luchtmacht Technische School, wel als ideaal kan worden beschouwd.

Schrijver is er dan ook van overtuigd dat na het afwegen van alle pro's en contra's de enig juiste beslissing werd getroffen, zowel qua efficiënte inzet van in de strijdkrachten aanwezig vliegend- en technisch personeelspotentieel, als uit het oogpunt van economisch gebruik van bestaande operationele en technische accommodatie.

Werkwijze

11. Laat ons nu eens zien hoe de genomen beslissing in de praktijk ten uitvoer is gebracht. Hiertoe begeven wij ons eens naar het vliegveld Deelen (bij Arnhem), waar personeel van de K.Lu en de K.L. broederlijk naast elkaar leeft. Het K.Lu-personeel behoort tot de z.g. Groep Lichte Vliegtuigen, terwijl het KL-personeel instructeurs en leerlingen zijn van de aldaar gevestigde Legerluchtwaarnemersschool. De Groep (G.L.V.) wordt gecommandeerd door een KLu-officier en de Legerluchtwaarnemersschool (L.L.W.S.) door een KL-officier.

12. De organisatie van G.L.V. laat ons squadrons zien, die operationeel werk verrichten voor C.-1LK dan wel zich bezig houden met het opleiden van de vliegers (voorshands nog alleen op Piper Cub en Helicopter, maar zodra de Beavers arriveren zal de opleiding hierop direct aanvangen). In hechte samenwerking met het opleidingssquadron leidt de L.L.W.S. de benodigde legerluchtwaarnemers op (KL-officieren van alle wapens).

13. De operationele vluchten — in binnen- en buitenland — worden gemaakt door een K.Lu-KL team, t.w. een legerluchtwaarnemer gevlogen door een KLu-vlieger. Teneinde e.e.a. zo goed mogelijk tot zijn recht te doen komen, heeft ook de vlieger de cursus aan de L.L.W.S. gevolgd. Gedurende oefeningen van onderdelen van 1KL in Duitsland is gebleken dat de gevonden oplossing tot aller tevredenheid werkt.

14. Men mag zich echter de operationele taak van lichte vliegtuigen niet te eenvoudig voorstellen. Zodra een legeronderdeel voor een oefening te velde trekt, wordt aan de legeronderdeelscommandant een KLu-detachement van het GLV toegevoegd, dat volkomen mobiel is. Terwijl het technisch personeel met de werkwagens en tentenmaterieel over de weg met het legeronderdeel meetrekt, begeven de ingedeelde vliegtuigen zich naar de tevoren verkende landingsstrip.

Hierbij draagt de KLu-detachementscommandant de volle verantwoordelijkheid voor de deugdelijkheid van de strip, die behalve aan de gestelde vliegveiligheidseisen tevens aan de door de legeronderdeelscommandant gestelde eisen moet voldoen voor wat betreft afstand tot zijn commandopost, camouflage-mogelijkheden voor wagenpark en tenten enz.

15. De KLu-stripcommandant adviseert zijn operationele commandant — de legeronderdeelscommandant — in alle kwesties van vliegtechnische aard zoals technische mogelijkheden en limitaties van de toegewezen vliegtuigen; uitvoerbaarheid van de opdrachten in verband met weer, gereedheidsfactor der vliegtuigen enz. De legeronderdeelscommandant op zijn beurt voorziet het KLu-detachement van voeding, medische hulp, bewaking, enz.

Het tactisch gebruik van de vliegtuigen

16. In de tweede wereldoorlog maakte reeds de artillerie maximum

gebruik van lichte vliegtuigen. Deze nieuwe en ongewone aanvulling in de wijze van oorlogvoeren bracht met zich mee, dat tussen de verschillende commandanten geen uniformiteit bestond voor wat betreft de controle en het gebruik van deze vliegtuigen. Gedurende de oorlog hebben de opgedane ervaringen geleid tot het samenstellen van enkele principiële richtlijnen met betrekking tot het gebruik van vliegtuigen in directe samenwerking met de Landmacht t.w.:

a. *vrijheid in het gebruik*: De Legeronderdeelscommandant moet de bij hem ingedeelde vliegtuigen naar eigen goeddunken operationeel kunnen gebruiken. Hij moet het tactisch gebruik ervan leren kennen en mag hiermee geen schade berokkenen aan naast hem opererende landmachtonderdelen. Op vliegtechnisch gebied laat hij zich voorlichten door de commandant van de hem toegewezen vliegtuigen;

b. *economisch gebruik*: Het gebruik van vliegtuigen moet worden gezien als een speciale beschikbaarstelling voor bijzondere opdrachten en niet zo dat de vliegtuigen worden beschouwd als standaarduitrusting;

c. *tijdig beschikbaar zijn*: De vliegtuigen moeten daarheen worden gedirigeerd waar verwacht kan worden dat zij het meest nodig zijn. Hiertoe zullen vliegtuigeenheden worden gedetacheerd bij lagere KL-eenheden voor het uitvoeren van speciale opdrachten.

17. *Opdrachten*. De opdrachten voor lichte vliegtuigen ten behoeve van de Koninklijke Landmacht zijn velerlei en naarmate de KL-commandanten de mogelijkheden leren kennen, zullen er nog vele aan worden toegevoegd. Onderdeelscommandanten dienen te worden aangemoedigd vliegtuigen in te zetten indien hierdoor een succesvolle operatie wordt verzekerd. Hieronder volgen enkele typische opdrachten, gerangschikt naar het gebruik door de diverse wapens:

a. *Infanterie en Artillerie*

- (1) Verkenning;
- (2) Luchtwaarneming voor vuursteun;
- (3) Fotografie;
- (4) Verkeerscontrole;
- (5) Camouflage-controle;
- (6) Vervoer (personeel en materieel);
- (7) Radio-relais.

b. *Genie*

- (1) Verkenning;
- (2) Vervoer personen;
- (3) Fotografie.

c. *Medische Dienst*

- (1) Opvoeren van geneesmiddelen;
- (2) Evacuatie van gewonden;
- (3) Zoeken en redden van gewonden.

d. *Verbindingsdienst*

- (1) Ordonnansdiensten;
- (2) Radio relais;
- (3) Kabelleggen;
- (4) Controle draadverbindingen.

Samenvatting

18. Schrijver heeft hierboven getracht weer te geven waarom in de Nederlandse Strijdkrachten personeel van de Koninklijke Luchtmacht de lichte vliegtuigen voor de Koninklijke Landmacht vliegt en onderhoudt en tevens op welke wijze e.e.a. is gerealiseerd. Op de organisatie van de G.L.V. zal op een nader tijdstip worden teruggekomen en zal worden nagegaan hoe in vreedstijd en oorlogstijd de verschillende soorten en aantallen vliegtuigen organiek zijn ingedeeld bij de onderscheidene onderdelen van het Eerste Legerkorps.

Nieuwe Uitgave

MISSCHIEN BEN IK DOOD door Joe Klaas. Uitg. „De Boekerij”, Baarn. Prijs f 9.75.

Joe Klaas was een jachtvlieger; vóór Amerika aan de tweede wereldoorlog deelnam, was hij piloot bij de R.A.F., daarna vloog hij voor de Amerikaanse luchtmacht. Hij werd boven Tunis neergeschoten en viel in handen der Duitsers. Hij bracht vijftientig maanden in krijgsgevangenschap door.

Wat andere schrijvers hebben bereikt voor de grondstrijdkrachten en de marine, doet hij voor de luchtmacht.

Het is niet alleen het epische verhaal van een gedwongen mars der krijgsgevangenen, die hun kamp moesten ontruimen bij een temperatuur van 40 graden onder nul, omdat de Russen naderden, het is ook een serie van de meest fascinerende beschrijvingen die wij kennen van de strijd in de lucht. Want schrijver vertelt van elk der personen, waarmee wij in dit boek kennis maken, de wijze waarop hij in krijgsgevangenschap geraakte. En aangezien het allemaal vliegers zijn, krijgen wij een inzicht in de strijd in de lucht en de vliegers mentaliteit, dat waarlijk enig is in zijn soort.

Het leven in krijgsgevangenschap, de ontvluchttingspogingen, de prikkeldraadmentaliteit, zij worden precies beschreven zoals het was. Zij die in krijgsgevangenschap zijn geweest, zullen bij het lezen van dit boek alles weer zien herleven.

De figuren zijn bijzonder goed omschreven. Daar zijn een Jim Weis, een tweede luitenant, een goed kameraad, die

er bij anderen de moed weet in te houden, maar ook hard kan zijn, en Kolonel Baker, de „grote X”, de leider van alle ontsnappingspogingen.

Kolonel Akron, de „ouwe”, de Amerikaanse kampleider, die niet bang is voor de Duitsers, Al Koczeck, taai, onvermoeibaar en optimist, Fritz Heine, die het slachtoffer wordt van zijn overdreven voorzichtigheid, kapitein Daniëls studeerde voor dokter, maar werd beroepsbokser, hij verrichtte in het kamp en tijdens de mars ware wonderen. Kolonel London, een schurk, die misbruik maakt van zijn macht en met wie men beter maar niet in contact kan komen. Thunderbird, een negerpiloot met decoraties en een betere opleiding dan een half dozijntje van zijn blanke collega's, Fred Walkowsky, een jeugdige recidivist uit een achterbuurt, die op zijn zeventiende jaar al met de rechter in aanraking kwam en het toch tot tweede luitenant bij de luchtmacht bracht. Als anderen zich zorgen maken slaapt Fred. En daarnaast nog vele anderen. Amerikanen zowel als Duitsers. De pittige taal, de onverschillige galgenhumor, de navrante details, de tragische gebeurtenissen, de elementaire onverschrokkenheid, de rijke verscheidenheid van scènes, incidenten en figuren, maken het lezen van dit boek tot een bijzondere gebeurtenis. Een boek, dat groot is door zijn menselijk medelijden en begrip. Het ontroert, het heeft humor, het is vol spanning, avontuur en wilskracht.

Een der beste oorlogsromans die wij kennen en waarvan wij het lezen bijzonder aanbevelen.

B. K.

De uitwerking van een atoom-explosie op commerciële telecommunicatie-apparatuur

door H. C. NAARDING, 1e Luitenant van de Verbindingsdienst

Overtuigd van het grote belang, dat moet worden gehecht aan de mogelijkheid van telecommunicatie in het geval van een atoombom ontploffing, heeft men het in de Verenigde Staten nodig geoordeeld een proef te nemen, met als doel: het vaststellen van de uitwerking van een atoomexplosie op commerciële telecommunicatie apparatuur. Deze proefneming, genaamd „Operation Teapot”, vond plaats op 5 Mei 1955 in de vlakten van Yucca.

De proefneming was het resultaat van een nauwe samenwerking tussen de fabrikanten, verenigd in de Radio-Electronics-Television Manufacturers Association (RETMA) en de Federal Civil Defense Administration (FCDA).

De test bewees, dat bij de ontploffing van een 30-35 KT bom (Hiroshima 20 KT) de apparatuur in het algemeen beter bestand is tegen de uitwerking van een atoomexplosie dan de gebouwen waarin ze is gehuisvest. Vastgesteld mag worden dat, afgezien van eventuele brand e.d., de verbindingen binnen redelijke tijd kunnen worden hersteld en dat berging van apparatuur, voor gebruik elders, zin heeft.

Het aan de proefneming onderworpen materiaal, uiteraard typisch Amerikaans, bestond uit apparatuur voor mobilfoonverbinding, zowel vaste als mobiele stations, omroepapparatuur, kleine telefooncentrales, interne omroepsystemen en sirenes. Om de uitwerking op verschillende afstanden te kunnen vergelijken, werd de zelfde apparatuur opgesteld op 1400 en 3200 meter van het springpunt. Op geen der beide afstanden verwachtte men schade door de directe straling. Wel voorspelde men schade ten gevolge van de drukgolf, direct, zowel als indirect, door de hiervan het gevolg zijnde instorting van huizen en gebouwen.

De schets geeft de opstelling van de gebouwen, aan weerskanten van de zg. Blast-Line, weer. De huizen werden opgetrokken op twee denkbeeldige cirkelbogen, met als middelpunt de ± 140 meter hoge toren, waarop de explosie zou plaats vinden, en stralen van resp. 1400 en 3200 meter. De Blast-Line werd opzettelijk zó gekozen, dat de directe straling zo min mogelijk schade zou veroorzaken.

In en bij de huizen en gebouwen werd telecommunicatie apparatuur geplaatst en opgesteld, waarbij de werkelijkheid zo dicht mogelijk werd benaderd (zie afb. 1).

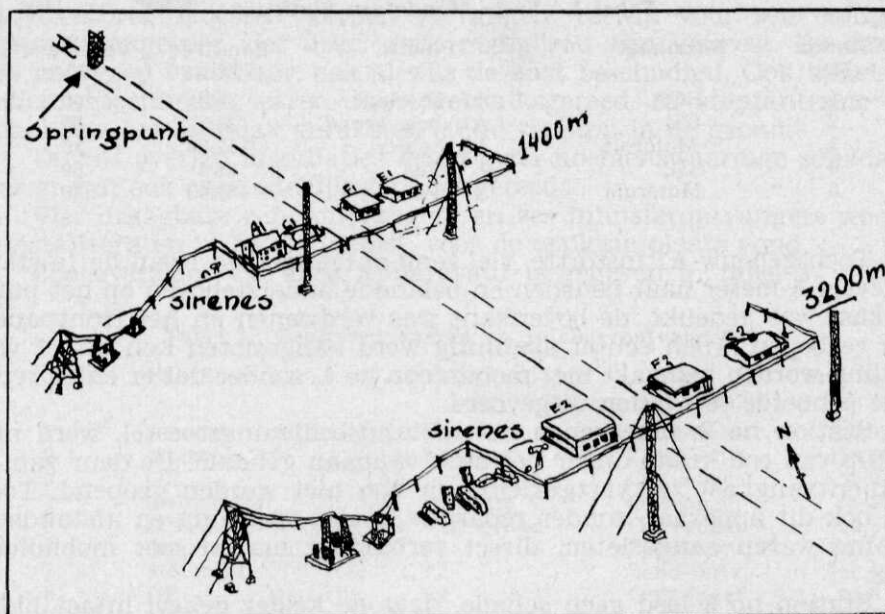
De huizen werden gebouwd volgens Amerikaanse normen en voorschriften.

A1 - een gebouw van baksteen, twee verdiepingen hoog, gebouwd op een fundament.

C1 en C2 - één verdieping hoog, zonder fundament maar gebouwd op een betonnen vloer.

E1 en E2 - één verdieping hoog, ongefundeerd, betonnen muren en kapspanten.

F1 en F2 - één verdieping hoog, ongefundeerd, betonnen vloer, vorgefabriceerde betonnen kapspanten.

Afb. 1 Opstelling bij „Operation Teapot”

Overzicht van de beproefde apparatuur

	Aantal apparaten	
	1400 m	3200 m
Mobilifoon Apparatuur	25	21
Standaard AM omroepzenders	8	—
Antenne Masten	2	2
Huis ontvangers	14	13
Telefoon Apparaten	10	2
Interne Omroep Installaties	12	12
Panelen met onderdelen	8	4
Draad en Kabel	8	5
Sirenes	2	2
Totaal	89	61

Voor-inspectie en beproeving van de werking

Alle opgestelde installaties werden voor de ontploffing in bedrijf gesteld en getest op hun goede werking. Nadat de diverse zendvergunningen waren verkregen, werden ook de radio-verbindingen getest.

Hierna vond de explosie plaats.

Mobilifoon

Mobilifoonverbinding is, vooral bij een ramp, zeer belangrijk. Het is dan ook daarom, dat men een zo grote verscheidenheid en hoeveelheid mobilifoonuitrusting aan de proef heeft onderworpen. Er waren vijf vaste stations geïnstalleerd en daadwerkelijk getest met corresponderende mobiele stations. Een overzicht hiervan is gegeven in tabel 1.

Tabel 1. Vaste Mobilfoon Stations

Station No.	Fabriikaat	Plaats	Zendfreq. Mc/s	Vermogen Watt
1	RCA	A1, 1e etage	35,5	60
2	GE	A1, beg. grond	35,5	60
3	Motorola	A1, kelder	152,03	30
4	GE	F2	35,5	60
5	Motorola	F2	152,03	30

Toen gebouw A1 instortte, viel zend-ontvanger no 1 van de 1e etage ongeveer 4 meter naar beneden en belandde ondersteboven op het puin. De kast was gedeukt, de bovenkant was verdwenen en het frontpaneel was verbogen. Toen echter spanning werd aangesloten kon direct verbinding worden gemaakt met mobilfoon no 1, zonder dat er enige reparatie behoefde te worden uitgevoerd.

Station no 2, inbegrepen het afstandsbedieningstoestel, werd met behulp van een kraan onder het puin vandaan gehaald. De deur van de zend-ontvangkast zat vastgeklemd en kon niet worden geopend. Toch kon ook dit apparaat, zonder reparatie, nadat spanning en afstandsbediening waren aangesloten, direct verbinding maken met mobilfoon no 2.

Station no 3 leed geen schade, daar de kelder geheel intact bleef. Wel daalde een regen van stof op het apparaat neer. Nadat spanning was aangesloten kon onmiddellijk verbinding worden gemaakt.

De stations no 4 en 5 werden slechts aan de buitenzijde licht beschadigd, tengevolge van rondvliegende scherven e.d. Beide waren direct gebruiksgereed.

Mobilfoons waren geïnstalleerd in zes automobielen. Voor de explosie waren ze alle getest op een goede verbinding met hun corresponderende vaste stations. De auto's stonden tussen de gebouwen opgesteld, met de kofferruimten, waarin zich de zend-ontvanger van de mobilfoon bevindt, in de richting van de ontploffing.

Een overzicht van de geteste apparatuur wordt in tabel 2 gegeven.

Tabel 2. Mobilfoons.

Mobilfoon	Fabriikaat	Plaats	Automobiel	Zendfreq. Mc/s	Vermogen Watt
1	RCA	West van F1	1941 Chevrolet	35,5	30
2	GE	West van A1	1949 Ford	35,5	60
3	Motorola	West van A1	1951 Plymouth	158,47	10
4	RCA	West van C2	1941 Cadillac	35,5	30
5	GE	Oost van F2	1947 Buick	35,5	60
6	Motorola	West van F2	1951 Plymouth	158,47	10

De daken van alle auto's waren na de explosie ingedeukt. Van de wagens die op 1400 m waren opgesteld, waren bovendien de ruiten ingedrukt, kofferdeksels en motorkappen gedeukt en verbogen.

Door het neerstorten van een schoorsteen van gebouw A1 werd wagen no 2 gedeeltelijk de grond in gedreven, terwijl de ontvanger zwaar werd vervormd. De apparatuur werd geborgen, waarna kon worden geconstateerd, dat, om de ontvanger weer bruikbaar te maken, de buizen

en vibratoren moesten worden vervangen, terwijl voor een complete reparatie ongeveer vier uren werk nodig zou zijn geweest. De zender was nog goed bruikbaar, ook al was de kast beschadigd. Ook kabels en bedieningseenheden waren direct gebruiksgereed. De staafantenne was finaal van het autodak gerukt en stond rechtop in de grond.

De vijf overige installaties leden geen noemenswaardige schade en bleken dan ook onmiddellijk gebruiksgereed.

Vier draagbare zend-ontvangers en zes inluisterontvangers werden geïnstalleerd en in bedrijf getest, voor de explosie plaats vond.

Een overzicht van deze apparatuur is gegeven in tabel 3.

Tabel 3. Zend-ontvangers en Inluisterontvangers.

No.	Fabriikaat	Plaats	Soort Apparaat	Frequentie Mc/s
1	Bendix	A1, Kelder	Zend-ontv.	170,025
2	Motorola	A1, Kelder	Zend-ontv.	158,49
3	GE	A1, beg. grond	Ontvanger	35,5
4	Hallicrafter	A1, 1e etage	Ontvanger	30-50
5	IDEA, Inc	A1, beg. grond	Ontvanger	35,5
6	Bendix	F2	Zend-ontv.	170,025
7	Motorola	F2	Zend-ontv.	158,49
8	GE	F2	Ontvanger	35,5
9	Hallicrafter	F2	Ontvanger	30-50
10	IDEA, Inc	F2	Ontvanger	170,025

Van ontvanger no 3, aanvankelijk opgesteld op het vaste mobilfoon station no 2, werd de kast beschadigd, door het instorten van gebouw A1. Toch was dit toestel na de explosie direct bruikbaar.

Ontvanger no 4 raakte in het puin van huis A 1 verloren.

Ontvanger no 5 werd gedeukt en verbogen door het instorten van A1. Toch was ook dit toestel direct te gebruiken, zij het dan dat de staafantenne in het puin was verdwenen.

Geen der toestellen die op 3200 meter waren opgesteld leed noemenswaardige schade.

Antennes

Twaalf antennes voor vaste mobilfoon stations waren gemonteerd op enige stalen masten, terwijl twee van deze antennes op de huizen waren opgesteld. Vijf der antennes waren verbonden met de apparatuur en in de practijk getest op verbindingen met de overeenkomstige mobilfoons. Voor een overzicht van de beproefde antenne wordt verwezen naar tabel 4.

Geen der twaalf antennes, noch de antennevoedingskabels, werd ernstig beschadigd, behalve dan tengevolge van het neerstorten van de bovenste 26 meter van de 40 meter hoge mast, die achter gebouw A1 was opgesteld.

De enige schade, direct door de explosie veroorzaakt, bestond uit het verbuigen van enige antenne-elementen.

De mate van verbuigen was geen beletsel voor het gebruik van de antenne, terwijl de verbogen elementen met de hand konden worden rechtgemaakt. De directe straling veroorzaakte lichte beschadiging van

Tabel 4. Antennes voor vaste mobilfoon stations

Antenne No.	Fabrikaat	Plaats		Hoogte boven de grond	Frequentie Mc/s
		Gebouw	Mast		
1	RCA	A1	40 M.	13 M.	35,5
2	Andrew	A1	40 M.	13 M.	35,5
3	Motorola	A1	40 M.	23 M.	152,03
4	Ant. Spec.	A1	40 M.	13 M.	120-176
5	Andrew	A1	40 M.	13 M.	30-44
6	Motorola	A1	dak	13 M.	152-174
7	Amphenol	C1	33 M.	5 M.	162-174
8	Ant. spec.	F2	33 M.	7 M.	30-50
9	Andrew	F2	33 M.	26 M.	35,5
10	Motorola	F2	33 M.	17 M.	152,03
11	Ant. Spec.	F2	33 M.	7 M.	120-176
12	Andrew	A1	40 M.	33 M.	35,5
13	Motorola	F2	33 M.	7 M.	152-174
14	Amphenol	C2	dak	5 M.	162-174

de antennekabels die niet door objecten tegen deze straling waren beschermd. Deze verschroeiing had niet direct invloed op de eigenschappen van de kabels, doch zou op den duur de oorzaak kunnen zijn dat vocht kon toetreden, waardoor de kabels onbruikbaar worden.

Antenne no 1 werd beschadigd, doordat het neerstortende stuk mast er een deel vanaf sloeg. Het verticale element werd verbogen, doch kon met de hand weer gestrekt worden.

Antenne no 2 was niet meer te gebruiken. Deze sloeg met de mast, van 33 m hoogte tegen de grond.

Antenne no 3 kwam, langs de gebroken mast, van 23 m hoogte naar beneden vallen, doch werd ongeveer 3 m boven de grond, door de intact gebleven voedingskabel, in zijn val gestuit.

In het algemeen kan worden gezegd dat alle antennes intact bleven, uitgezonderd die, welke op het vallende deel van de 40 m hoge mast waren gemonteerd, of door dit stuk mast, bij zijn val, werden getroffen.

Geen der antennes, die op de afstand van 3200 m waren opgesteld, leed enige schade.

De omroepzender, die in gebouw F1 was opgesteld, leed in het geheel geen schade. Het 5 kW aggregaat, dat achter huis E1 was opgesteld, om deze zender van spanning te voorzien, wilde, na de explosie, niet direct starten. Doch toen drie man er een kwartier aan hadden gewerkt sloeg het direct aan, waardoor ook de omroepzender weer in bedrijf kon worden gesteld.

Nabeschouwing

Indien we krassen, deuken en lichte verschroeiing van oppervlakken, die geen invloed hebben op de goede werking van de apparatuur, buiten beschouwing laten, kan worden vastgesteld dat deze atoomexplosie in eerste instantie weinig schade heeft toegebracht aan de commerciële telecommunicatie-apparatuur. In tweede instantie werd wel apparatuur beschadigd door het instorten van huizen en gebouwen en door het neerstorten van een deel van de ongetuide antennemast.

Spriet- en staafantennes die getroffen worden door de luchtdruk verbuigen of breken af op de plaats waar ze aan de auto bevestigd zijn.

Het is natuurlijk mogelijk om deze antennes robuuster te construeren, doch een zekerder oplossing is, een reserve antenne bij de hand te hebben.

TV-antennes waren in het algemeen na de explosie niet meer bruikbaar, doordat de elementen waren verbogen of afgebroken. Het is niet waarschijnlijk dat deze en dergelijke antennes, die in het leger o.a. worden gebruikt voor Radio-Schakelverbindingen, zo sterk kunnen worden gemaakt dat ze de luchtdruk van een atoomontploffing kunnen weerstaan.

In huis en auto moet aan batterijvoeding de voorkeur worden gegeven, daar sterkstroomkabels na de ontploffing mogelijkwijs niet meer zullen functioneren. Deze opmerking is voor het leger van weinig belang, daar in het algemeen gebruik wordt gemaakt van batterij- en accuvoeding, of van aggregaten die bij de apparatuur zijn opgesteld.

Voor gebouwen waarin telecommunicatie-apparatuur wordt gehuisvest, moet bij het ontwerpen daarvan rekening worden gehouden met vitale installaties in de omgeving, die door hun grote belang mogelijk een doel vormen voor een atoombom.

Alhoewel bij de hierboven beschreven atoombomproef uitsluitend Commerciële apparatuur werd getest, is het niet onverantwoord bepaalde conclusies te trekken ten aanzien van militaire verbindingsmiddelen.

Over het algemeen is de militaire apparatuur robuuster uitgevoerd, waardoor mag worden aangenomen dat deze apparatuur, ook indien de atoomexplosie slechts op 1400 m afstand plaats vindt, niet zal worden beschadigd en onmiddellijk gebruiksgereed zal zijn. Antennes zullen worden beschadigd, doch, daar zij in het algemeen uit verwisselbare elementen zijn opgebouwd en reservedelen altijd bij de gebruiker voorhanden zijn, kunnen de beschadigde elementen worden vervangen, waardoor ook de antennes, binnen zeer korte tijd na de explosie, weer gebruikt kunnen worden.

Tot slot moge dienen een globaal overzicht van de conclusies die mogen worden getrokken uit de gehouden test.

Teneinde het effect van de atoomexplosie te kunnen omschrijven, verdeelt men de ruimte om het springpunt in concentrische zones, die, naarmate ze verder van het springpunt zijn verwijderd, relatief minder schade lijden.

Zone A. Van 0 tot 1000 meter:

Gebouwen en huizen worden geheel met de grond gelijk gemaakt. Wegen en straten kunnen niet meer worden gebruikt. Gegevens omtrent de schade aan verbindingsmiddelen zijn niet beschikbaar.

Zone B. Van 1000 tot 2000 meter:

Huizen en gebouwen worden onherstelbaar beschadigd. Wegen en straten kunnen niet meer worden gebruikt. Voertuigen zijn in het algemeen onbruikbaar. Telecommunicatie-apparatuur krijgt lichte schade, die in weinig tijd, ter plaatse kan worden hersteld. TV-antennes worden onherstelbaar beschadigd.

Zone C. Van 2000 tot 3000 meter:

Huizen en gebouwen zijn onherstelbaar beschadigd, moeten althans voor langdurige reparaties worden ontruimd.

Wegen en straten zijn op vele plaatsen versperd door puin en rommel. Het grootste deel van de verbindingsmiddelen kan worden gebruikt zonder dat er reparaties aan behoeven te worden verricht. Antennemasten worden niet beschadigd.

Zone D. Van 3000 tot 3650 meter:

Huizen en gebouwen worden beschadigd, doch behoeven voor de reparatie niet te worden ontruimd.

Verbindingsmiddelen zijn direct gebruiksgereed, zonder dat reparaties worden uitgevoerd. Antennemasten krijgen geen schade.

Opmerkingen van de zijde van de Inspectie van de Verbindingsdienst:

a. Het accent van bovenstaande beschouwing ligt op het radio-materieel; zo wordt bijvoorbeeld de uitwerking op bovengrondse en ondergrondse kabelsystemen niet behandeld. Gegevens hierover komen ook niet voor in het oorspronkelijke artikel in „SIGNAL”, waaraan het bovenstaande is ontleend.

b. De opmerking in de nabeschuiving, dat antennes, zoals ze in het leger onder anderen worden gebruikt voor radioschakelverbindingen, niet zo sterk kunnen worden gemaakt, dat zij de drukgolf van een atoomontploffing kunnen weerstaan (bedoeld wordt in zone B), wekt een niet geheel juiste indruk. In „SIGNAL” staat letterlijk: „TV receiving antennas generally failed in Zone B due to bending of elements and structural collapse, about as they would be in a hurricane.

It was doubtful if manufactures could design TV receiving antennas to withstand such forces *without substantial increase in cost.*”

Bovendien zijn de antennes van de militaire radioschakelzenders en straalzenders beslist belangrijker sterker dan de gangbare antennes voor FM omroep- en voor televisieontvangst.

Een defensieve oorlog sluit de aanval niet uit, evenmin als een offensieve oorlog het defensief geheel uitsluit.

De sterkte van een leger is het resultaat van zijn kracht en zijn snelheid.

Een veldslag wordt voor driekwart beslist door morele factoren.

Napoleon

Beschikkingen op beklag over een opgelegde krijgstuchtelijke straf en of over de omschrijving der strafreden

door mr. P. WESTERDIJK, *Luit.-Kol. van de M.J.D.*

Wie de nieuwe, 7 april 1956 gedateerde M.B. (LaO Nr. 56063, LuO Nr. 56549, beide codenr. 52/5), welke op de Directie M.J.D. werd ontworpen, leest, zal tot de ontdekking komen, dat zij niet veel verschilt van haar voorgangster (M.B. van 7 oktober 1948, L.O. 1948 Nr. 335). Zij beoogt dan ook niet de materie der beklagbeschikkingen op een geheel nieuwe leest te schoeien, maar om met handhaving van de bestaande praktijk een aantal noodzakelijk gebleken verbeteringen in de bestaande regeling aan te brengen.

Nieuw is de bepaling, dat *zoveel mogelijk* de achter de M.B. als bijlagen opgenomen modellen moeten worden gevolgd. Er kunnen zich bij beklag zoveel verschillende gevallen voordoen, dat het praktisch onmogelijk is voor elk van deze een passende model-beschikking te geven. Daarom is thans in tegenstelling tot vroeger aan de beklagmeerdere de vrijheid gegeven om waar dit nodig is van de vastgestelde modellen af te wijken.

Nieuw is ook de verwijzing (in een noot onderaan blz. 2) naar de gevallen, waarin de oplegging der straf wordt te niet gedaan ongeacht het beklag en dus zonder dat dit laatste gegrond wordt verklaard. Strikt genomen is het niet nodig dat dit bij schriftelijke beschikking geschiedt. Het verdient echter wel aanbeveling ook deze beslissing in een met redenen omklede beschikking schriftelijk vast te leggen. Men bedenke dan echter wel, dat de woorden „beschikkende op het beklag” in een dergelijke beschikking niet thuis horen.

Onder „III Wijze van aanbieding” is het in art. 129 V.R.I.D.K.L. deel A bepaalde voorzover hier van belang gemakshalve opgenomen.

De in de modellen aangebrachte wijzigingen zijn van meer belang dan die in de beschikking zelf.

Er behoeft boven een beklagbeschikking niet meer „pro justitia” te staan (dit was eigenlijk volmaakt overbodig).

De overweging „dat bij het onderzoek is komen vast te staan en door klager is toegegeven . . .” is geschrapt, aangezien deze de beklagmeerdere soms in moeilijkheden kon brengen. Het kwam en komt nl. wel eens voor, dat de klager niets heeft toegegeven of alleen maar dingen, die voor de te nemen beslissing van generlei belang zijn. Bovendien dient wat bij het onderzoek is komen vast te staan niet in de eerste maar in een der latere overwegingen vermeld te worden, daar het het resultaat vormt van het door de beklagmeerdere gehouden onderzoek.

Mede omdat deze overweging is geschrapt zullen beklagbeschikkingen thans logischer kunnen worden opgebouwd dan vroeger.

Voorts zijn de modellen aangepast aan de voorschriften van de Beschikking Straflijsen (LaO nr. 55200, LuO nr. 55507). Dit was de directe aanleiding tot het ontwerpen van een nieuwe beschikking betref-

fende beklagbeschikkingen. Wie een beklag ongegrond verklaart zonder wijziging te brengen in de omschrijving van de strafreden, zal in den vervolge in de beschikking niet meer mogen zetten: „Handhaaft de opgelegde straf en de omschrijving der strafreden”, maar dient te volstaan met te bepalen, dat — tenzij de gestrafte de eindbeslissing van het Hoog Militair Gerechtshof inroept — onder de vermelding van de strafoplegging in de straflijst de aantekening zal worden gesteld: „Beklag ongegrond bevonden”. De reden hiervan is, dat wie een beklag zonder meer ongegrond verklaart, de zaak laat zoals zij is. De strafoplegger blijft strafoplegger. Laat men hem de opgelegde straf en de omschrijving der strafreden handhaven dan zou dit in een andere richting kunnen wijzen.

De overige in de modellen aangebrachte veranderingen zijn slechts van ondergeschikte betekenis en behoeven dus geen commentaar.

De bepaling, dat de beklagmeerdere ook aan de Minister van Oorlog een afschrift van zijn beschikking moet zenden, is in de nieuwe Ministeriële Beschikking gehandhaafd. De vraag is gerezen of er voor deze bepaling nog wel iets te zeggen valt?

Deze bepaling, die al sinds jaar en dag in de Inwendige Dienst staat (V.R.I.D.K.L. deel A, art. 129 lid 4), is indertijd gemaakt omdat de Minister controle op de wijze waarop beklagmeerdere hun taak als zodanig verrichten nodig oordeelde en deze controle toen alleen maar ten Departemente doeltreffend kon geschieden.

Aangezien de Chef van de Generale Staf en de Chef Luchtmachtstaf tegenwoordig de hoogste troepencommandanten en Commanderende Generaals zijn en deze autoriteiten, in tegenstelling tot het Departement, de beschikking hebben over een militair juridische organisatie, ligt het voor de hand om, zo men de controle wil handhaven (en daarvoor is dunkt mij veel te zeggen) deze aan de C.G.S. en de C.L.S. op te dragen en zulks te meer daar dit in de praktijk toch al gebeurt. Het is mitsdien te hopen, dat de nieuwe Inwendige Dienst de controle op de beklagbeschikkingen officieel aan de C.G.S. en de C.L.S. zal opdragen.

NEDERLANDSE VLIEGTUIGHERKENNINGSKAMPIOENSCHAPPEN 1956.

Evenals in 1953, 1954 en 1955 worden ook dit jaar weer de Nederlandse vliegtuigherkenningskampioenschappen georganiseerd, open zowel voor militaire als voor burgerteams, op zaterdagmiddag 27 okt. as. te Den Haag.

Inschrijvingen vóór 1 sept. as. aan de Voorzitter van de Organisatie-Commissie, de Commandant LIS., Luchtmachtkazerne, Den Haag, met vermelding van:

Naam teamleden en naam teamleider; naam van het onderdeel of vereniging; correspondentie-adres teamleider.

Het inschrijfgeld (f 0,75 p. team) bij de aanmelding per postwissel te voldoen. Hierna ontvangen de deelnemers nadere gegevens over de wedstrijden c.q. selectiewedstrijden.

De test zal bestaan uit vliegtuigen, die het meest van operationeel belang worden geacht (hiervan ontvangen de inschrijvers t.z.t. een lijst), zomede uit toestellen, die in het afgelopen jaar boven Nederland hebben gevlogen.

Meningen van anderen

IDEOLOGICAL STRATEGY

Gaarne zou ik enige opmerkingen willen plaatsen bij het artikel over „Ideological Strategy” van de Kolonel van de Generale Staf B. Koning in De Militaire Spectator van juni 1956.

Hoewel ik het daarin besproken boekje van Skard evenals Kolonel Koning bijzonder waardeer, heb ik bij het lezen daarvan toch niet een zeker gevoel van irrealiteit van mij af kunnen zetten, omdat n.m.m. over het geheel te weinig rekening is gehouden met de psychologie van de mens en bij de doorsnee mens te veel inzicht en besef van de menselijke waardigheid en verantwoordelijkheid wordt voorondersteld.

Ad 1 De strijd der ideeën. Inderdaad is de democratie in het defensief. Zij heeft voor de massa haar „symbolische waarde” verloren; men wordt er niet meer warm voor; men heeft om deze ideologie uit te dragen, geen offer van eigen leven meer over.

Bij een ideologie immers hebben wij te doen met een *bevangen* zijn van hoofd, hart en wil van de massa door een Idee, waardoor zij in beweging komt, (democratie, fascisme, nazisme, imperialisme). Indien zij niet in beweging komt, is het voor mij de vraag of er nog van ideologie mag worden gesproken. Voor een ideologie is meer nodig dan het plichtmatige, noodzakelijke, rationele, wenselijke.

Om de massa in beweging te krijgen, dient zij emotioneel geladen te zijn en deze „bezetenheid”, dit „revolutionaire” zal geïndiceerd moeten worden door een groep van leiders, die bereid is het hoogste offer te brengen. Een passieve, defensieve houding is in wezen dus niet verenigbaar met „ideologie”; beweging, aanval, vechten, zich opofferen voor de idee zijn de indicatoren dat een bepaalde groep inderdaad ideologisch geladen is.

Een „defensieve ideologie” is geen ideologie meer, omdat een dergelijke ideologie haar kracht heeft verloren. Het hoe en het waarom moge hier onbesproken blijven.

Skard maakt n.m.m. te weinig onderscheid tussen psychologische oorlogvoering, koude oorlog en ideologische oorlogvoering. Begrippen, die betrekkelijk weinig met elkaar gemeen hebben en wetenschappelijk ook naar andere wetten luisteren.

Ad II De redenen, die Skard noemt voor de greep van de communistische ideologie op de massa, ook in democratische landen, bevredigen mij, gelet op de mogelijke consequenties voor de praktijk, maar matig. Ik geloof, dat juist in de democratische landen een onderzoek naar de sociologische c.q. psychologische oorzaken van de toe- en afname van de communistische aanhang, allernoodzakelijkst is om een inzicht te krijgen, waarom de democratische ideologie voor die groep communisten niet als superieur wordt gevoeld, hetgeen van ons standpunt uit bezien toch eigenlijk het geval zou moeten zijn.

Ad III Uit het voorafgaande is wel gebleken, dat de mening van Skard door mij wordt gedeeld, dat de Westerse ideologie tot het offen-

sief moet overgaan. Het feit echter, dat er geen aanval is, doet de vragen rijzen of er wel een Westerse ideologie bestaat en of een ideologie tot een „revival” kan worden gebracht. Er is wel een Westerse, c.q. Amerikaanse offensieve koude oorlog en nu en dan zelfs een offensieve psychologische oorlog.

Nagaan of en waarom de democratie haar ideologische waarde heeft verloren, is van het grootste belang. Voor de wetenschappelijke bureaus van de politieke partijen zou dit een belangrijk onderwerp moeten zijn, dat gezamenlijk en in groepsverband dient te worden bestudeerd.

Ad IV, V en VI De geschiedenis heeft wel aangetoond, dat het niet moeilijk is om een autoritair geregeerd volk door middel van massapsychologische middelen in 10-15 jaar (tijdelijk?) ideologisch om te vormen.

Men mene niet, dat de Duitsers onder Hitler of de communisten thans niet ideologisch bevangen waren of zijn. Dit zou van weinig realiteitszin getuigen. Bij deze massapsychologische beïnvloeding dient men niet uit te gaan van de ratio.

Het begrip ideologie houdt per definitionem al in, dat men op het „gevoel” van de mens dient te werken. De genialiteit (zo men wil de „demonische” genialiteit) van een Goebbels t.a.v. de wetenschappelijke fundering van de methodiek der massa-beïnvloeding wordt in W. Europa, vermoedelijk op gevoelsgronden, helaas nog steeds te weinig ingezien.

Propaganda, voorlichting, staatsburgerlijke vorming, juist in democratische landen, zijn van het allergrootste belang. Wie voelt hier wat democratie inhoudt? Wie heeft besef van wat vrijheid betekent? Wat zijn rechten van de mens? Wat is individuele verantwoordelijkheid? Wat is waardigheid van de mens? Waarom offensieve democratische ideologie in plaats van bestrijding van communistische ideologie?

Concluderend meen ik, dat Skard zich te weinig afvraagt of democratie voor de massa in het Westerse blok nog een ideologische betekenis heeft, te weinig de nadruk legt op de noodzaak van sociologische c.q. psychologische research over de grote invloed van de communistische ideologie in de democratische landen en de positieve waarde van „propaganda”, zelfs van bepaalde methoden van de „hersenspoeling” voor de offensieve democratie, onderschat.

Mijn bedoeling was slechts om aan te tonen hoe moeilijk het probleem van de „ideological strategy” is; hoe weinig wij er wetenschappelijk van af weten en dat zakelijke, nuchtere bestudering dringend geboden is.

Het is leerrijk te vernemen dat Noorwegen comité's voor de geestelijke gezondheid en voor de psychologische oorlogvoering bezit.

Hoofd Sectie Geestelijke Gezondheidszorg IGDKL/KLu
De Lt. Kol. arts Ph. P. Bieger, zenuwarts.

Uit de Buitenlandse Vakpers

De Sowjet-vloot.

De Sowjet-vloot is sinds Wereldoorlog II sneller uitgebreid dan enige andere tak van de Rode krijgsmacht. De sterkte is met 200.000 tot 300.000 uitgebreid tot 750.000—850.000 man. De onderzeebootvloot is de grootste van de wereld; de nieuwste kruisers — van de Sverdlovsk klasse — zijn Russisch. De Russische marineluchtmacht telt 3000—4000 vliegtuigen. De Sowjet handelsvloot, de tweede exponent van zeemacht is, zonder die der satellieten, nu de 10e van de wereld. Sowjet-Rusland streeft er naar een leidende zeemacht te worden en is goed op weg daarin te slagen. Toch zijn er nog vele zwakke plekken. De Russische vlag wordt in volle zee weinig gezien. De nieuwe kruisers zijn groter dan nodig is voor de Oostzee, maar te zwak bewapend voor gebruik op de Oceaan. De Russische vloot bezit geen vlieggampschepen, die toch de kern vormen van een moderne vloot. De gehele marineluchtmacht is op het land gebaseerd.

De geschiedenis levert onvoldoende aanknopingspunten om een denkbeeld te krijgen over de Russische maritieme ontwikkeling. Tijdperken van opleving — onder Peter de Grote, Catharina II en Alexander III — zijn afgewisseld met tijdperken van verval en het resultaat is nooit indrukwekkend geweest. In de jongste wereldoorlog heeft het Russische marinepersoneel zich het meest onderscheiden bij kust- en havenverdediging en gedurende het grootste deel van de oorlog beheersten de Duitsers de Oostzee.

De omstandigheden zijn thans enigszins gunstiger, de Russische beheersing van de Oostzee wordt voorshands slechts betwist door de kleinere, zij het zeer efficiënte Zweedse zee- en luchtmacht. De Balkan satellieten leveren havens aan het Oostelijk deel van de Zwarte zee en zelfs een geïsoleerde haven aan de Adriatische zee (Albanië), de Chinese bondgenoot kan ijsvrije havens in het Oosten verschaffen. Dit alles neemt echter niet weg, dat in wezen de Russische maritieme geografische positie gelijk is gebleven. *Wat de Russische kracht te land uitmaakt, de beheersing van het Euraziatische „hartland”, is de Russische zwakte ter zee.* De Sowjets moeten 4 afzonderlijke vloten onderhouden, die niet kunnen worden verenigd, (nl. in de Oostzee, de Noordelijke IJszee, het Verre Oosten en de Zwarte zee) en, behoudens

in het Verre Oosten, hebben deze geen vrije toegang tot de wereldzeeën. Daarbij komt nog dat de Russische scheepsbouwcentra over het algemeen ver weg liggen van de industriële centra.

Dit alles heeft gemaakt dat de Sowjet vloot geen uitgebalanceerd geheel vormt. De drie verouderde slagschepen (w.o. één afkomstig van de Italiaanse marine) zijn te verwaarlozen, behalve wellicht voor kustverdediging. *Vlieggampschepen* zijn niet aanwezig. De *kruiser-* en *jager-*vloot daarentegen telt omstreeks 24 *kruisers*, voor de helft na de oorlog gebouwd, en 110—130 *jagers*, meest van na de oorlog. De nieuwe *Sverdlovsk kruisers* van officieel 12.800 ton, doch waarschijnlijk groter, worden, zoals gezegd, onderbewapend geacht, doch met een bijzonder sterke anti-luchtdoel bewapening en zijn kennelijk in het bijzonder gebouwd voor gebruik in de stormachtige noordelijke wateren. Ook van de Sowjet jagers is het grootste deel blijkbaar niet gebouwd voor oceaan-gebruik.

Dit laatste geldt ook voor de onderwatervloot, doch omstreeks 100 van de 350—370 Sowjet *onderzeeërs*, die geacht worden in bedrijf te zijn, zijn geschikt voor gebruik in diep water en op lange afstanden en dat is altijd nog tweemaal het aantal waarmee de Duitsers in Wereldoorlog II startten. Bij deze laatste komen twee standaard types voor, één van 1500—2000 ton en één van 800—1200 ton.

De nauwe verbondenheid van de Sowjetvloot met het vasteland komt ook tot uiting door het feit, dat de krachtige *Marineluchtmachtdienst* vrijwel geheel op het land is gebaseerd, waarbij de luchtvloten onder operationeel bevel staan van de maritieme commandanten. De vliegtuigen zijn van dezelfde typen, die bij de landmacht worden gebruikt, nl. Mig 15s en Mig 17s, de middelbare bommenwerper IL28, zomede verkenings- en patrouillevliegtuigen. Laatstgenoemde bommenwerpers hebben een actieradius tot 900 km uit de kust.

Behalve dit grotere materieel beschikt de Sowjet marine over een zeer grote tonnage aan *klein materieel*: escorteurs, patrouilleboten, mijnenleggers en mijnenvegers, ijsbrekers, landingsvaartuigen, enz. Deze dragen aanmerkelijk bij tot dat, waarin wellicht de grootste kracht schuilt van de Sowjetvloot: *het mijnenleggen*. Alle genoemde grote schepen zijn mede geschikt voor mijnenleg-

gen en in deze vorm van zee-oorlog hebben de Russen te allen tijde uitgeblonken, terwijl zij in technisch opzicht thans nog hebben geprofiteerd van Duitse hulp.

Van de 750.000—850.000 man *personeel* zijn 200.000 beroepspersoneel en de rest 5 jaar dienende dienstplichtigen. Van het totaal dienen 240.000—280.000 aan boord, 75—80.000 bij de Marineluchtmacht, terwijl de rest te land dienst doet. De kustverdedigingszones, die onder verantwoordelijkheid van de Marine staan, strekken zich tot 90 km landinwaarts uit.

Ongeveer 1/5 van het Russische militaire *budget* is bestemd voor de Marine en men neemt aan dat in enkele jaren de opbouw zal zijn voortgezet tot 30 kruisers, 150 jagers, 500 onderzeeërs, 550 motortorpedoboten, 1000 mijnenvegers, 4000 vliegtuigen en klein materieel.

De Russische maritieme macht is verdeeld in vier grote commandementen, nl. het noordelijke- of Arctische; het Baltische; het Zwarte Zee- en het Pacific- of Verre Oosten-commandement, en in tenminste negen binnenzee- of rivierflottieljes.

De *Noordelijke of Arctische vloot* telt omstreeks 3 Tchapayev klasse kruisers (kleiner dan de Sverdlovsk klasse), 25-40 jagers en 40-70 onderzeeërs en steunt op het basiscomplex van het schiereiland Kola en om de Witte zee. Deze zee vriest 's winters dicht maar de golfstroom houdt de Moermankust (de Noordkust van het schiereiland Kola) open en maakt operaties uit de daar liggende havens mogelijk, al ondervinden deze van december tot en met februari toch grote moeilijkheden. De zeeweg naar de open Atlantische oceaan om de Noordkaap van Noorwegen is dus het gehele jaar open en door een amphibische operatie tegen het zwak verdedigde noordelijk deel van Noorwegen kan de flank van deze belangrijke maritieme uitvalspoort veilig worden gesteld. Dit alles maakt de Arctische vloot strategisch wellicht tot de belangrijkste der vier genoemde commandementen.

De *Baltische vloot* is verreweg de grootste en verdeeld in een *zuidelijke vloot* gebaseerd op Baltiysky (Pillau) in het voormalige Oost-Pruisen en een *Noordelijke vloot* gebaseerd op Tallinn (Reval) in Estland. Tezamen tellen zij tenminste één van de oude Russische slagschepen, misschien 14 kruisers van verschillende typen, 40—60 jagers, 100—150 onderzeeërs en veel klein materiaal, benevens 800—900 vliegtuigen. In de voormalige Baltische staten, Polen en Oost-Duitsland beschikt de Baltische

vloot over een reeks bases en havens, waarvan de meeste echter 's winters door ijs zijn geblokkeerd. Defensief is de positie van de Sowjet-vloot in de Oostzee sterk, maar zelfs al zouden Denemarken en Zuid-Noorwegen door het Rode leger zijn bezet, kan de uitgang naar de Noordzee door uit Engeland opererende vliegtuigen gemakkelijk worden verijd.

De *Zwarte zee vloot* is gebaseerd op Sebastopol en bestaat uit 1 of 2 oude slagschepen, 4—6 kruisers en een belangrijk aantal jagers en onderzeeërs. Voordelen zijn de nabijheid van de oliebronnen in de Kaukasus en het industriële gebied van de Oekraïne. Overigens geldt hetzelfde als voor de Oostzeevloot. Ook hier is de defensieve positie, ditmaal tegenover Turkije, sterk, doch het doorbreken naar de Middellandse zee zou moeilijk zijn, zelfs al geraakte het oevergebied bij Bosporus en Dardanellen in Russische handen.

De *Pacific vloot* tenslotte is weder onderverdeeld in een *Noordelijke*- en een *Zuidelijke vloot*, benevens de *Kamchatka flottielje*. De belangrijkste hiervan is de Zuidelijke, die is gebaseerd op Wladivostok en bestaat uit een paar kruisers, verscheidene jagers en 45—50 onderzeeërs. De Noordelijke is gebaseerd op Sovetskaya Gavan en omstreeks de helft zwakker, terwijl de Kamchatka flottielje uitsluitend uit onderzeeërs bestaat, mogelijk 20—30. Deze baseert op Petropavlovsk gelegen op Kamchatka en dit is de enige Russische haven, die rechtstreeks aan de open wereldzee ligt. Doordat de Sowjets na de Tweede Wereldoorlog de Koerillen bezet houden, die de uitgang van de zee van Ochotsk naar de Pacific beheersen, is de toestand hier voor hen gunstiger dan bij de Oostzee en de Zwarte zee en de schepen van de Pacific vloot kunnen ongehinderd naar de oceaan van deze naam uitlopen. Bovendien kunnen zij terugvallen op de talrijke Chinese havens. Toch staan hier grote nadelen tegenover. Het grootste is wel de verre afstand tot de industriegebieden in Europees Rusland en Midden-Siberië, waardoor het twijfelachtig is of de basiscapaciteit in Oost-Siberië in oorlogstijd de vloot voldoende op peil kan houden. Voorts zijn de kusten van de zee van Ochotsk vele maanden van het jaar geblokkeerd door het ijs en zelfs de belangrijkste haven Wladivostok kan gedurende 3½ maand slechts met ijsbrekers toegankelijk worden gehouden, terwijl tegenover de Chinese havens de eilandengordel van Japan, Formosa en de Philippijnen ligt.

Bezieet men de Russische maritieme doctrines, in verband met de opbouw en de mogelijkheden van de vloot, dan moet de conclusie zijn, dat deze in de eerste plaats moet worden gezien als de zee flank van het Rode leger. Daarnaast echter wijzen de na de oorlog gebouwde kruisers, maar vooral de oceaanonderzeeërs, op het streven tot het voeren van de *guerilla-oorlog ter zee*. De gevaarlijkste en moeilijkst te bestrijden vorm hiervan is wellicht het *mijnenleggen*, door onderzeeërs en misschien het *onverhoeds afvoeren van geleide projectielen met atoomlading* tegen een vijandelijke kust.

Hoe geducht de maritieme macht der Sowjets ook is, een werkelijk gevaar voor de vrije wereld zal deze eerst worden indien de volgende ontwikkelingen plaats grijpen.

1. Indien Sowjet lange afstand vliegtuigen met een radius van tenminste 1500 km en voldoende aanvalscapaciteit tegen schepen leren samen te werken met onderzeeërs.

2. Indien de Sowjets op de Westkust van Europa aan open water vloot- en luchtbases veroveren, zoals de Duitsers in Wereldoorlog II.

3. Indien de industriële capaciteit van de Sowjets zo toeneemt, dat een veel sterkere Pacificvloot kan worden onderhouden.

4. Indien het de Sowjets gelukt de eilandenketen in de Westelijke Pacific (Japan—Formosa—Philippijnen) te verbreken en ijsvrije toegang tot de Pacific te krijgen.

The Soviet Navy door Hanson W. Baldwin, in „Foreign Affairs”, juli 1955.

M. R. H. C.

Een programma voor het leger van de V.S.

In een serie belangwekkende artikelen worden visies gegeven op de legeropbouw van de Verenigde Staten:

1. Generaal *M. R. Ridgway*: de communistische bedreiging en de juiste strategie van de V.S.
2. Generaal *M. D. Taylor*: de wereldomvattende rol van het leger en de wijze, waarop die kan worden vervuld.
3. Minister van Oorlog *C. C. Wilson*: commentaar.
4. Perscommentaar van de *St. Louis Post „Dispatch”*: twee generaals en de minister van Oorlog.
5. Redactionele beschouwing: een mobiele parate strijdkracht, *nu*.

ad. 1. Ondanks de vredesoffensieven van de Sowjets, is de bedreiging van de vrije wereld blijven bestaan. De subversieve activiteit is op de gehele wereld

blijven bestaan. De Sovjets hebben een enorme militaire macht. Zij zitten op de binnenlijnen en kunnen met weinig kans op tijdige ontdekking grote troepenmassa's op elk punt van hun grenzen concentreren. In de race om de atoom- en nucleaire wapens nadert het moment, dat beide grootmachten — de Verenigde Staten en de Sovjet Unie — er genoeg zullen hebben. Ridgway acht het niet waarschijnlijk dat de Sovjet Unie de A en H oorlog zal beginnen. Dit odium willen de Sovjets op de Verenigde Staten laden, om dan zelf óók deze middelen te kunnen gebruiken. Misschien wordt het gebruik van A wapens wel uitgelokt door de aanval met de Sovjet legers op conventionele wijze in te zetten. Bij een Sovjet offensief hebben de Sovjets er uiteindelijk geen profijt van om de A en H oorlog te ontketenen, want zij hebben niets aan puinhopen. Maar het blijven allemaal veronderstellingen. De ware bedoelingen omtrent het gebruik der Sovjet strijdkrachten laten zich slechts raden. Om de Sovjet bedreiging te bestrijden, hebben de Verenigde Staten de leiding genomen bij het organiseren van de Westerse weerstand. Zij geven materiële steun aan Canada, twintig Latijns-Amerikaanse staten, West-Duitsland, Spanje, Joegoslavië, elf Natolanden, Lybië, Ethiopië, Saoedi Arabië, Iran, de twee Anzusnaties, de zes landen van het Manilla pact, Korea, Japan, Nationalistisch China. De militaire verplichtingen kunnen de V.S. tot strijd doen overgaan, hetzij in de bergen in Griekenland, in Korea of in de jungle van Indo-China. De V.S. moeten macht tegenover macht stellen, zij moeten klaar zijn om kleinere agressies met of zonder A wapens te kunnen neerslaan en in een algemene oorlog met het Sovjet blok te overwinnen.

Generaal Ridgway is van mening, dat de strijdkrachten van de V.S. niet in staat zijn om het hierboven vermelde te bewerkstelligen en niet op de juiste wijze zijn samengesteld. Ondanks een tot nu toe superieure strategische luchtmacht van de V.S. zijn de Sovjets er in geslaagd om locale oorlogen te ontketenen in China, Griekenland, Malakka, Korea, Indo-China, Kenya en zij hebben Tsjecho-Slowakije bezet. De Westerse strijdkrachten rondom het Sovjet blok zijn, met uitzondering van Europa, militaire detachementen, die elkaar niet onderling kunnen steunen en die niet over voldoende reserves beschikken. De huidige Amerikaanse strijdkrachten kunnen de Amerikaanse diplomatie *niet* effectief genoeg ondersteunen, de V.S. moe-

ten zodanig sterk zijn, dat zij overal ter wereld in staat zijn om de Sovjetpolitiek — die er op uit is om overal vrees te verwekken — tegemoet te treden en vrees te veranderen in vertrouwen in de macht van Amerika. De sterkte van onmiddellijk in te zetten parate mobiele strijdkrachten van Amerika en Engeland moet worden opgevoerd om de strategie van het Westen overal ter wereld te kunnen ondersteunen. Daarbij wordt echter teveel nadruk gelegd op de atomische- en luchtmacht, hetgeen ten koste gaat van het leger. Locale agressies van Sovjet satellieten moeten met kracht worden neergeslagen, zonder bang te zijn voor Sovjet agressie. Het satellietcordon, dat de Sovjets rondom de Sovjet Unie hebben opgetrokken, moet niet door militaire actie worden vernietigd, zolang het bestaan daarvan voordelen oplevert voor de vrije wereld. En tenslotte moeten de V.S. alle mogelijke steun aan de bondgenoten geven bij de pogingen van de Sovjets om wanorde te stichten.

ad. 2. De V.S. moeten over een dudanige militaire macht beschikken dat zij daarmee een algemene oorlog kunnen voorkomen en plaatselijke kleine oorlogen kunnen neerslaan, daar deze — indien ze niet snel worden beëindigd — tot een algemene oorlog kunnen leiden die men juist wenst te voorkomen. Die militaire macht moet omvatten:

Parate strijdkrachten, die met de geallieerden, lokale oorlogen kunnen voorkomen of de lokale agressor kunnen afstraffen, zonder dat de vijandelijkheden in een totale oorlog overgaan. Deze strijdkrachten moeten veelzijdig zijn, zij moeten soepel georganiseerd zijn, zeer beweeglijk en zij moeten beschikken over een organieke atombewapening, zodat zij aan alle situaties het hoofd kunnen bieden.

Harmonieus georganiseerde strijdkrachten om een algemene oorlog te voorkomen en als dat niet lukt, de vijand er mee te kunnen verslaan.

Het leger is een essentieel onderdeel van die strijdkrachten. De opstelling ervan in andere landen geeft de geallieerden moed en vertrouwen en is een waarschuwing voor potentiële agressors. In geval van een algemene oorlog is het leger een beslissende factor in de strijd om de overwinning. Het moet in staat zijn om met grote strategische en tactische soepelheid te kunnen optreden en 's vijands gebied te kunnen bezetten. Om te voorkomen dat de landen van geallieerde of bevriende volkeren door de Sovjet legers worden bezet — in welk

geval een bevrijding niet veel zin meer zou hebben — moeten de Sovjet strijdkrachten zo mogelijk aan de Sovjetgrenzen worden verslagen. Daarom moet Amerika, tezamen met zijn bondgenoten, een gewapende macht opbouwen die 's vijands aanvallen kan weerstaan en neerslaan. De sterkte van het leger moet zodanig zijn, dat het de vijand afschrikt, of als dat niet lukt, die vijand kan verslaan. *De afschrikkende werking moet uitgaan van het onmiddellijk inzetbare parate leger. De sterkte die nodig is om te winnen, omvat het parate leger en de reserves, die gemobiliseerd kunnen worden.*

De opbouw van moderne strijdkrachten moet de grootste aandacht van de legerleiding hebben, waarbij op realistische wijze met de inzet van atomische strijdmiddelen rekening moet worden gehouden. Het voornaamste probleem ten aanzien van de reserve eenheden is het tekort aan geïnducte personeel. Op basis van vrijwilligheid is dit niet op te lossen. De oplossing van het mankracht probleem ligt in een wettelijke regeling met een verplichte dienstdaag van gewone recruten en de actieve medewerking van veteranen.

ad. 3. De Amerikaanse minister van Oorlog is het in het algemeen met de inzichten van generaal Taylor eens. De minister is van mening dat het vormen van een goed georganiseerde, snel inzetbare reserve de grote taak is die nu moet worden verricht. De minister overweegt wettelijke voorstellen om de vorming van deze reserves te regelen op een zodanige wijze, dat er een goede verhouding is tussen de op te leggen verplichtingen en de eigen verplichtingen. Het ontbreken van enige beschouwing op dit gebied acht de minister het zwakste punt in de brief van generaal Ridgway. Vervolgens wijst de minister erop dat er ten aanzien van de inzet van atomische middelen nog geen algemeen ingeburgerde doctrine is. Men kan niet meer over atomische wapens in algemene bewoordingen spreken. Er is zulk een groot aantal atomische strijdmiddelen, dat men er verbaasd over zou staan indien men ze alle kende. Er bestaat op dit gebied een even grote verscheidenheid, als bv. tussen een mitrailleur en een 10,5 cm houwitser. Vervolgens wijst de minister er op, dat wij leven in een zg. vredesperiode. Ten aanzien van het standpunt van generaal Ridgway, dat het zwaartepunt bij de opbouw der strijdkrachten te veel valt op atomische strijdmiddelen en luchtmacht, is de minister van mening, dat zijn inzicht-

ten juist zijn. Anders zou hij een dergelijk programma niet hebben opgezet.

ad. 4. Zo op het oog lopen de inzichten van generaal Ridgway en van generaal Taylor — respectievelijk oud-chef van de generale staf en de huidige functionaris — niet veel uiteen. Maar de inzichten van de minister wijken aanzienlijk af van die van deze beide beroeps-officieren met zulk een grote ervaring. De minister meent, dat zijn programma juist is. Generaal Ridgway is van mening dat er te veel nadruk wordt gelegd op de atomische, thermonucleaire wapens en de luchtmacht en zegt dat de strijdkrachten der Verenigde Staten niet sterk genoeg zijn en niet harmonisch zijn opgebouwd. Generaal Taylor vraagt om op de juiste wijze samengestelde strijdkrachten.

Zowel generaal Ridgway als generaal Taylor stemmen niet in met een strategie die voornamelijk berust op een massale vergelding door middel van de luchtmacht met atombommen.

De minister verdedigt de voortdurende vermindering van de legersterkte met de verzekering, dat te vormen reserves de sleutel van het legerprobleem vormen. Hij hoopt een daartoe strekkend wetsvoorstel bij het congres in te dienen. Dit wetsontwerp acht de St. Louis Post Dispatch een zwak surrogaat voor een krachtige maatregel, waarop men had gehoopt. Het blad geeft de minister tenslotte de raad om de brief van generaal Ridgway nog eens ernstig te bestuderen en te bespreken met generaal Taylor.

ad. 5. Zowel generaal Ridgway als generaal Taylor zijn het er over eens, dat de defensie niet in evenwicht zal zijn, alvorens het leger tot een zeer beweeglijke, strategisch parate strijdmacht is georganiseerd. Deze opvatting is niet alleen de mening van de beide leger-generaals. Niemand minder dan dr. Vannavar Bush (een der grote mannen van de atombom) is van oordeel, dat de eerste taak van de defensie *opbouw* moet zijn, dat men voortdurend in staat is om een algemene oorlog te kunnen voeren en eveneens klaar moet zijn om met oorlogen op kleine schaal snel af te rekenen. Dr. Bush vreest, dat men niet voldoende aandacht besteedt aan de bestrijding van die lokale oorlogen. Er is een overschatting van de atomische wapens. Hij is van mening dat A bommen in een lokale oorlog niet kunnen worden gebruikt zonder het gevaar te lopen een algemene oorlog te ontketenen. Men moet zich concentreren op zeer mobiele voortdurende parate macht, die aan alle

eventualiteiten het hoofd kan bieden. Het leger moet daar de basis van zijn. Het leger kan zulk een macht niet scheppen zonder de steun der bevoegde autoriteiten. Maar het kan wel veel doen in die richting door zich op de bestaande problemen te concentreren en zo hard als enigszins mogelijk is, te werken.

Er zijn een aantal uitstekende plannen om een en ander te verwezenlijken. Een dezer plannen houdt in de vorming van een legerkorps, dat volledig op oorlogssterkte en voortdurend paraat is en dat volledig met al zijn materiaal door de lucht kan worden vervoerd. Het zou bv. in 72 uur volledig naar Korea overgebracht kunnen worden. De afschrikkende werking van een dergelijke macht, die in een paar dagen op alle delen van de wereld zou kunnen worden ingezet, zou zeer groot zijn. Daarnaast zou zwaar materieel op de verschillende bases, die overal ter wereld zijn, kunnen worden klaargezet. Elke gedachte is er een van de vele, die tot een oplossing zou kunnen leiden. Maar het voornaamste wat te doen staat is te streven naar een plan, dat door het gehele leger kan worden aanvaard. Een plan dat tot het Amerikaanse volk spreekt. Een plan, dat de defensie van de vrije wereld aanzienlijk zal versterken.

„A program for the army”, *Combat Forces*, september 1955. B. K.

De krijgsgeschiedenis als wetenschap.

De taak waarvoor het „Bundesministerium für Verteidigung” zich thans ziet geplaatst, de wederoprichting van een Duitse krijgsmacht, brengt tevens de noodzaak mede zich opnieuw te bezinnen op de stand van de krijgsgeschiedenis als wetenschap.

Schrijver vangt zijn artikel aan met het geven van een historisch overzicht en gaat daarbij na welke kenmerken het onderzoek der krijgsgeschiedenis in Duitsland heeft vertoond en welke invloeden het heeft ondergaan.

De regelmatige krijgsgeschiedkundige arbeid ving in Duitsland aan na de bevrijdingsoorlogen van het begin der 19e eeuw, met de oprichting van een „Historische Abteilung beim 2. Departement des Kriegsministeriums”. De eerste ontwikkelingsfase stond onder invloed van de door Scharnhorst ontwikkelde ideeën waarin het streven naar „Vervollkommnung der Kriegskunst” tot uitdrukking werd gebracht; het kwam bij Scharnhorst aan op „Unmittelbarer Nutzen der Kriegsgeschichte”. Aanvankelijk leed deze arbeid nog aan het gebrek dat men zich te veel baseerde op door tijdgeno-

ten afgelegde verklaringen en te weinig op het kritisch onderzoek van bestaande documenten. Eerst onder Moltke verwierf de krijgsgeschiedkundige arbeid een zeker wetenschappelijk niveau, daar onder leiding van de „Oberquartiermeister Kriegsgeschichte" de bronnenstudie ter hand werd genomen. De gepubliceerde werken waren het resultaat van individueel onderzoek, een methode welke tot het einde van de eerste wereldoorlog bleef gehandhaafd. De overstellende hoeveelheid documenten die daarna moesten worden verwerkt maakte een doelbewust als groepswork georganiseerd onderzoek noodzakelijk. Een dergelijke methode is echter niet zonder gevaren, daar de wetenschappelijke vrijheid van onderzoek hierdoor noodgedwongen wordt beperkt.

De krijgsgeschiedenis in de jaren voorafgaande aan de 2e wereldoorlog vertoonde vanzelfsprekend de sterk teleologische inslag welke elke wetenschapsbeoefening gedurende de jaren van het nazi-regiem kenmerkte.

Tenslotte komt schrijver tot het opmaken van de balans voor deze tijd, waarin de afgebroken arbeid zal moeten worden hervat, doch zonder te kunnen steunen op het militairgeschiedkundig bronnenmateriaal, dat zich vrijwel geheel in het buitenland bevindt. Dit gebrek aan documentatie houdt voor het krijgsgeschiedkundig onderzoek een aantal gevaren in. Het grootste gevaar acht schrijver het dilettantisme. Velen immers zijn na de 2e wereldoorlog overgegaan tot het publiceren van eigen belevenissen. Hoe waardevol deze publicaties ook mogen zijn voor zover zij zich beperken tot de zakelijke beschrijving van de zelf beleefde gebeurtenissen, men mag niet vergeten dat het beeld van de gebeurtenissen bij een minder zakelijke beschrijving kan zijn scheefgetrokken door persoonlijk of nationaal ressentiment of uit apologetische overwegingen. Geschiedenis, in de zin van geestelijke voorstelling van het gebeurde, is slechts verantwoord wanneer het gebeurde juist wordt gezien. Deze eigenschap mag alleen van de wetenschappelijk geschoolde historicus worden verwacht. Uiteraard zal de historicus bij het onderzoek van de krijgsgeschiedenis de kennis van de vakman niet kunnen ontberen.

Wanneer in de Bondsrepubliek de regelmatige krijgsgeschiedkundige arbeid weer ter hand wordt genomen, zal men meer dan ooit isolering van de algemene „Wehrgeschichte" moeten vermijden.

Daarnaast hebben de jongste militaire ontwikkelingen aangetoond dat krijgsgeschiedenis alleen maar kan worden gezien in een wereldomvattend, gecompliseerd verband.

Een ander gevaar voor de krijgsgeschiedenis ziet schrijver in de mechanisering van de oorlogvoering, waardoor de mens gescheiden dreigt te worden van zijn historische basis, hetgeen voor de krijgsgeschiedkundige onderzoeker kan leiden tot het inslaan van dwaalwegen.

(Voor een samenvattend oordeel over dit artikel, zou ik in de eerste plaats willen wijzen op het door schrijver geuite beginsel, dat de krijgsgeschiedenis onderdeel van de wetenschap der historie moet zijn. Dit houdt in, dat de krijgsgeschiedenis is gebonden aan de ontwikkelingsgang van deze wetenschap. De krijgsgeschiedkundige onderzoeker zal gebruik moeten maken van de voor zijn tijd wetenschappelijk erkende methoden van onderzoek, wil hij het contact met de moederwetenschap niet verliezen. Uit de door schrijver geschetste geschiedkundige ontwikkeling blijkt wel, dat de krijgsgeschiedenis onder invloed van Scharnhorst het pragmatisch karakter droeg, kenmerkend voor de historische wetenschap van die tijd, in hoeverre de krijgsgeschiedenis in zijn latere ontwikkeling de rationalistische invloed van Ranke heeft ondergaan, wordt door schrijver helaas niet vermeld.

De gedachte de krijgsgeschiedenis als onderdeel van de algemene „Wehrgeschichte" te beschouwen, was ook voor de 2e wereldoorlog in Duitsland niet onbekend. Wetenschappelijk schuilt hierin echter een gevaar, daar het terrein van de „Wehrgeschichte" niet vast omlijnd is te bepalen, zodat de mogelijkheid van objectvervaging niet is uitgesloten.

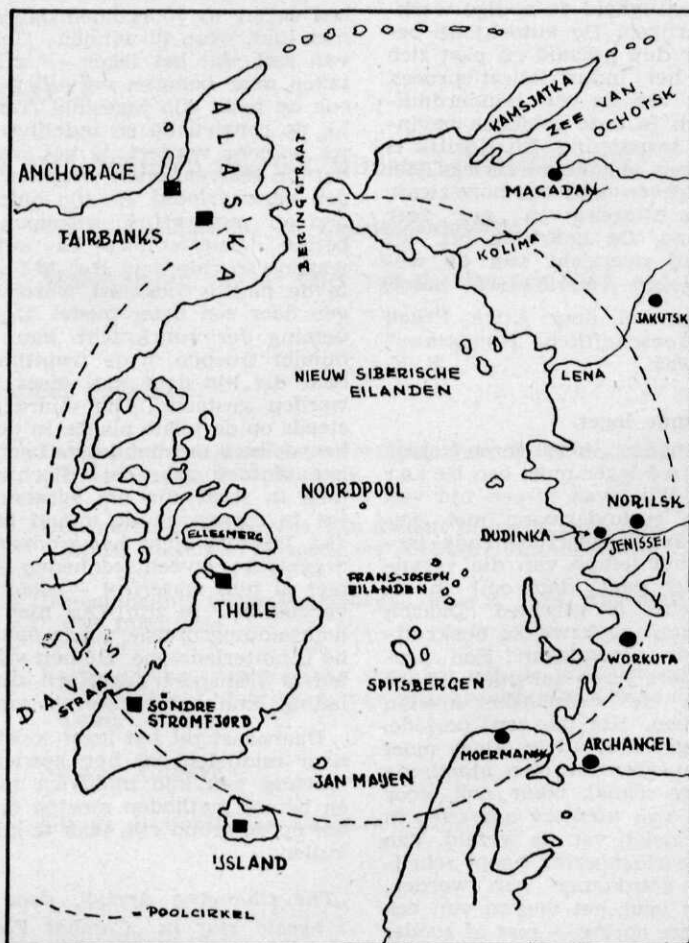
Het door schrijver genoemde gevaar van de mechanisering van de oorlogvoering, mag voor iedere krijgsgeschiedkundige onderzoeker als een waarschuwing gelden. Tot welke mogelijkheden de ontwikkeling van de techniek ook mag voeren, de krijgsgeschiedkundige onderzoeker zal steeds de mens in de oorlog moeten bezien in zijn handelingen en met de motieven die hem tot deze handelingen hebben geleid. F. S.).

„Entwicklung und Stand der Kriegsgeschichte als Wissenschaft" door Hans Meier-Welcker - Wehrwissenschaftliche Rundschau - januari 1956. F. S.

De strategische betekenis van de noordpool.

De strategische betekenis van het Poolgebied wordt steeds groter. De Russen hebben daarbij het voordeel van een grotere ervaring omtrent het optreden in Poolgebieden. De Amerikanen hebben het voordeel van meer gunstige aanvliegmogelijkheden. Van de Amerikaanse basis Thule bedraagt de afstand naar Moskou 4400 km (5 vliegreuren), terwijl de Sovjetbommenwerpers naar New York 6400 km hebben te vliegen. Hoe groot de zorgen en de moeite van de Sovjet Unie zijn ter beheersing van het Poolgebied, toont de IJszee-politiek van dat land, die met de infiltratie op Spitsbergen en Frans Josephland een aanvang nam. Spitsbergen werd reeds in 320 voor Christus door Pytheas van Massilia op zijn Thuletocht bezocht. De Noorman-

nen herontdekten het weer in 1194 en gaven het de naam van „Svalbard”, hetgeen wil zeggen „land aan de rand” (van het pak-ijz). Op het einde van de 16e eeuw kwamen de Hollanders op Spitsbergen. Zij vestigden daar een steunpunt ten behoeve van de walvisvangst. De internationale interesse kwam in het begin van de 20e eeuw, toen men op de eilandengroep zeer rijke kolenlagen ontdekte. De Noren waren de eersten die met de exploitatie begonnen. Ook andere landen toonden belangstelling. Bij het verdrag van Parijs in 1920 werd Spitsbergen tot Noors gebied verklaard, met de bepaling, dat in geval van oorlog de eilandengroep tot neutraal gebied kon worden verklaard. De exploitatie der kolenmijnen werd nu ter hand genomen door Noorwegen, Zweden, Engeland, de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie. De

Russen vestigden er ook een meteorologisch station.

De Russen zijn sinds jaren bezig aan de Noordkust van Rusland en Siberië industriële centra op te richten. Deze zijn:

1. Het Kolymadistrict met Magadan aan de zee van Ochotsk als centrum.
2. Het Lenadistrict met Jakutsk als centrum.
3. Het Jenisseidistrict met Norilsk en Dudinka als grote centra.
4. Het Komidistrict met Workuta als centrum.
5. Het Archangeldistrict, waartoe ook de eilanden Waigatsch, Nova Zembla en Frans-Joseph-land behoren.
6. Het Kandalaksjadistrict met Moermansk als centrum.

Bij deze centra spelen de gedwongen arbeidskampen een grote rol, want het is zeer moeilijk om in deze streken op basis van vrijwilligheid de nodige werkrachten te krijgen. De autochtone bevolking is zeer dun gezaaid en past zich niet aan bij het industrialisatieproces. De verzorging van de vele honderdduizenden die zich in deze gebieden bevinden eist grote inspanning. Bij Norilsk is vermoedelijk een atoombombfabriek. Het complex is omgeven door een hoge zware muur met wachttorens en een zeer zware bewaking. De kaart op blz. 401 geeft een goed overzicht van de wederzijdse Russisch-Amerikaanse bases.

Der Drang zum Pol, door Erich Pruck in „Wehrwissenschaftliche Rundschau“ september 1955. B. K.

Het veranderende leger.

Evenals de mensen, veranderen ook de legers. Een goed leger moet een beter leger worden. Wij leven in een tijd van revolutionaire veranderingen met wapens en de daaruit voortvloeiende tactiek, waarbij het tempo van die veranderingen sneller gaat, dan ooit in de krijgsgeschiedenis is geschied. Daarbij gaan wij van het „rookzwakke buskruitleger” naar het „atoomleger”. Een proces, dat meerdere jaren zal duren, maar waarvoor „nu” de beslissingen moeten worden genomen. Het is een periode, waarin het leger niet alleen klaar moet zijn voor het voeren van een atomische oorlog op grote schaal, maar ook voor het bestrijden van kleinere agressies in alle mogelijke delen van de wereld. Van de atomische oorlogvoering hoopt schrijver, dat deze voorkomen kan worden. Het klaar zijn voor het voeren van een grote of kleinere oorlog — met of zonder atomische wapens, of met gebruik van

atomische wapens op kleine schaal — schept enorm gecompliceerde problemen. Deze tweeledige taak dwingt tot de voortdurende ontwikkeling van de twee fundamentele bases voor elke oorlogvoering — vuurkracht en beweeglijkheid. De verbeterde vuurkracht moet komen van de nieuwe wapens, als het atoomkanon van 280 mm, de Honest John raket en het geleide projectiel de „Corporal” en alle andere overeenkomstige wapens. De verhoogde beweeglijkheid moet komen van de verbetering van alle soorten van transport, in het bijzonder ten aanzien van het vervoer door de lucht. Daarbij dient men steeds te bedenken dat vuurkracht en beweeglijkheid een twee-eenheid zijn. Tezamen en in de juiste combinatie vormen zij het antwoord op elke agressie — hetzij groot, dan wel klein.

De voornaamste taak van het leger is een oorlog te voorkomen, dan wel, als dat niet lukt, deze te winnen. Het spreekt van zelf, dat het leger — wil het deze taken naar behoren vervullen — daarop ook op moet zijn ingesteld. Terwijl daarbij de constructie en indeling van nieuwe wapens vordert, is het van belang, dat de conventionele wapens niet worden verwaarloosd. Er zijn betere kanonnen op motoraffuit gekomen, evenals betere terugstootloze en automatische wapens en raketten. Het M1 geweer zal in de naaste toekomst worden vervangen door een beter model. Door de toename van de vuurkracht kan men met minder troepen in de frontlijn volstaan, daar die lijn door veel meer vuur kan worden gesteund. Die vuurkracht moet steeds op de juiste plaats, in de gewenste hoeveelheid, op het juiste ogenblik kunnen worden gebracht. Slechts dan zal men in staat zijn om agressie een halt toe te roepen en de vijand te vernietigen. Daarom dient het grootste deel van organische gevechtseenheden — volledig, met al hun materieel — door de lucht vervoerbaar te zijn. Dus niet alleen de luchtlandingsdivisie, maar óók de gewone infanteriedivisie. Binnen vijf jaar zullen er transportvliegtuigen zijn die een lading kunnen vervoeren van 50 ton.

Daarnaast zal het leger moeten zoeken naar middelen om het gewicht en de omvang van zijn middelen te beperken en betere methoden moeten ontwikkelen om op de grond zijn taak te kunnen vervullen.

„The Changing Army”, door Generaal nerale staf in „Combat Forces”, okt. 1955. B. K.